

Izvorni znanstveni rad
UDK 312(497.5Cavtat)"1825/1918"
Primljeno: 21.12.1997.

MORTALITET U CAVTATU (1825.-1918.)

TATJANA BUKLIJAŠ I NENAD VEKARIĆ

SAŽETAK: Mortalitet Cavtata u razdoblju od 1825. do 1918. godine pokazuje tendenciju pada u odnosu na prethodna stoljeća, što je izravna posljedica procesa demografske tranzicije koji je na dubrovačkom području započeo već krajem 18. stoljeća. U radu se na uzorku od 1704 smrtna slučaja, analizira stopa mortaliteta, smrtnost po dobi i spolu, kritične godine i mjeseci umiranja, te uzroci smrti prema klasifikaciji iz 1906. godine.

Uvodne napomene

Cavtat u Konavlima naselje je mješovitoga tipa. Istoimeni gradski dio naselja administrativno je središte Konavala, luka, a u prošlim stoljećima i značajni brodovlasnički punkt. Cavtatu pripada i Obod, naselje izrazito agrarne orijentacije poput većine drugih konavoskih naselja. Povijesno to su bila dva naselja koja su pripadala istoj crkvenoj župi. Danas je to jedno naselje u kojemu, šireći se, Cavtat sve više apsorbira Obod i svojim načinom života. U vremenu koje je obuhvaćeno ovim istraživanjem Cavtat i Obod su dva odijeljena naselja, s brojčanom dominacijom Cavtata (80%, tablica 1).

Tatjana Buklijaš, znanstveni je novak u Odsjeku za povijest medicine Zavoda za povijest i filozofiju HAZU u Zagrebu. Adresa: Odsjek za povijest medicine Zavoda za povijest i filozofiju HAZU, Demetrova 18, 10000 Zagreb.

Nenad Vekarić, viši je znanstveni suradnik Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku. Adresa: Zavod za povijesne znanosti HAZU, Lapadska obala 6, 20000 Dubrovnik.

Tablica 1. Broj stanovnika Cavtata (1830.-1910.)

Godina	Broj stanovnika			Udio Oboda (%)
	Cavtat	Cavtat	Obod	
1830.	869	730	139	16.00
1869.	816	634	182	20.94
1910.	915	740	175	20.14

IZVORI:

Ivo Perić, »O stanovništvu dubrovačkog okružja i o jednom dijelu njegove imovine krajem 1830. godine.« *Anali Zavoda za povijesne znanosti JAZU u Dubrovniku* 27 (1989): 161-174; Mirko Korenčić. *Naselja i stanovništvo Socijalističke Republike Hrvatske (1857-1971)*. Zagreb: Djela JAZU 54, 1979.

Mortalitet Cavtata i Konavala prije istraživanog razdoblja

U razdoblju od 15. do kraja prve četvrti 18. stoljeća Konavle su imale vrlo visoku stopu mortaliteta. To se može kazati bez obzira što ne postoje vrela pomoću kojih bi se ta stopa i egzaktno utvrdila. U tom razdoblju stanovništvo se smanjilo na jednu trećinu. Iako u tom padu treba predvidjeti i određeni udio emigracije, presudni činilac bila je visoka smrtnost zbog brojnih epidemija,¹ gladi i ratnih gubitaka.² Godina 1673/4. i skromnih 4332 stanovnika u Konavlima, kako obznanjuje najstariji dubrovački sačuvani popis, po svoj prilici

¹ Epidemije nakon rata s hercegom Stjepanom (1457., 1458.). U prvoj polovici 16. stoljeća bilo je čak 11 kužnih godina: 1500., 1503. (Koločep, Šipan, Pelješac, Konavle), 1506. (oko 1500 mrtvih), 1516 (Petrovo Selo), 1526., 1527., 1528. (Ston, Župa dubrovačka, Šumet), 1533. (Grad, 36 umrlih plemića i oko 2600 pučana), 1539. (46 plemića i oko 4500 pučana), 1543. (poginulo 90% žitelja Stona), 1545. (Rijeka dubrovačka). Najstrašnja epidemija u povijesti Dubrovnika, kako izvještavaju kroničari Razzi i Ragnina, dogodila se baš tada, 1526/7. godine, kada je poumiralo oko 20000 ljudi, među njima 164 vlastelina, a među vlastelom pjesnik Šiško Menčetić. (Risto Jeremić i Jorjo Tadić, *Prilozi za istoriju zdravstvene kulture starog Dubrovnika*, I. Beograd: Biblioteka Centralnog higijenskog zavoda, 1938: 72-100; Nenad Vekarić, »Broj stanovnika Dubrovačke Republike u 15, 16. i 17. stoljeću.« *Anali Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku* 29 (1991): 7-21.

² Ratni sukobi s Radoslavom Pavlovićem (tzv. Konavoski rat, 1430.-1433.), hercegom Stjepanom (1451.-1454.) i Turcima (1471.). U prvoj polovici 16. stoljeća Konavle su stradavale i u provalama Crnogoraca, a posebno prilikom španjolske opsade turskog Novog, kada su kršćanske vojske, na poticaj Mlečana, u više navrata 1538. godine pljačkajući prošle kroz to

nije najniža točka u posljednjih šest stoljeća.³ Posredne posljedice Morejskog (1684.-1699.) i Tursko-mletačkog rata (1714.-1718.), kao i nekoliko epidemija krajem 17. i u prvim desetljećima 18. stoljeća (posebno kuga 1691. godine), vjerojatno su broj stanovnika doveli i ispod granice od 4000 stanovnika.⁴

Od druge četvrti 18. stoljeća prorijedili su se ili iščezli glavni vanjski činioci smrtnosti stanovništva. Kuga manjih razmjera pojavit će se u Konavlima 1784. (Bani) i 1785. godine (Stravča), a posljednja dubrovačka kuga iz 1815/6. do Konavala nije doprla.⁵

Smrtnost u Cavtatu i Konavlima u 19. i početkom 20. stoljeća

U 19. stoljeću, uz ratne žrtve 1806. godine, najveća je smrtnost zabilježena 1862/3. godine (difterija), a potkraj 1918. godine Konavle je pogodila i epidemija španjolske hunjavice.

područje. »Crkve, kuće, imanja bijahu oplijenjena i uništena, žene i djevojčice osramoćene, djeca smlačena, starci satrti, ljudi zarobljeni«, zapisat će o tim zbivanjima Božo Cvjetković. (*Uvod u povijest Dubrovačke Republike*. Dubrovnik: Svećenička književna Družba, 1916.: 43). Iako Dubrovnik nije bio ratna strana, razdoblje Kandijskog rata u velikoj je mjeri selektiralo stanovništvo Republike, bilo kroz brojna pojedinačna sudjelovanja njezinih građana u zaraćenim vojskama, bilo kroz haračenje zaraćenih strana u graničnim pojasevima (a Dubrovačka Republika je svojim položajem i izgledom gotovo čitava granična). Od 17. veljače 1668. do 2. travnja 1669., pod vodstvom Grujice Vukovića, izmjenjivali su se pljačkaški napadi po svim pograničnim konavoskim, župskim i primorskim selima u kojima je poginuo veliki broj ljudi (Radovan Samardžić, *Borba Dubrovnik za opstanak posle velikog zemljotresa 1667 g.* Beograd: SAN, Zbornik za istoriju, jezik i književnost srpskog naroda, III odeljenje, knj. 19, 1960: 271-395; Vesna Miović-Perić, *Na razmeđu*. Dubrovnik: Zavod za povijesne znanosti HAZU, 1997: 167-177).

³ Niko Kapetanić i Nenad Vekarić, *Stanovništvo Konavala*. I dio. Dubrovnik: Zavod za povijesne znanosti HAZU, 1998: 108.

⁴ R. Jeremić i J. Tadić, *Prilozi za istoriju zdravstvene kulture*, I: 100-101. Kacamorat iz Grude obavijestio je vladu u Dubrovniku da su u kući Ivana Lovca, umrlog od kuge, oboljeli i jedan dječak i jedna djevojčica. Ivan Lovac donio je zarazu na Grudu po povratku iz Grada. Knez je tražio pomoć plašeći se da zaraza ne zahvati cijelo Konavle. Gruda je stavljena u izolaciju, također i Radovčići, gdje su oboljeli Rado Jerinić i Marko Ljubić. Vesna Miović-Perić, »Svakodnevnica dubrovačkih pograničnih sela u doba hajdučije (Morejski rat 1684.-1699.)«. *Anali Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku* 35 (1997): 27, bilješka 31.

⁵ Iako je jedan Konavljani ipak stradao od te kuge: Ivan Dimnić, sluga Petra Marina Sorga u Slanome. Nenad Vekarić, »Kuga u Čepikućama 1815/6. godine.« *Zbornik Dubrovačkog primorja i otoka* 2 (1988): 138, bilješka 5.

Te nedaće, međutim, nisu više bile tako učestale i ubojite kao u prethodnim stoljećima te je, gledano na dulji rok, natalitet nadmašivao mortalitet. Pad smrtnosti dojenčadi i produljenje ljudskog vijeka, kao izravna posljedica procesa demografske tranzicije,⁶ proizveli su za nekoliko promila manju stopu mortaliteta.

Iako smo putem matičnih knjiga izračunali mortalitet za dvije konavoske župe (Cavtat i Pridvorje), apsolutnim iznosima te analize previše ne vjerujemo (tablice 2 i 3). Ažurnost vođenja matičnih knjiga umrlih kasnila je u odnosu na knjige krštenih. Sve do kraja 18. stoljeća u matice se nisu upisivala umrla djeca (do 10 godina starosti), a i kasnije neredovito. Tek od 1831. godine nadalje možemo smatrati da su podaci relativno potpuni. No, i tada možemo zapaziti manjkavosti, posebno u upisivanjima umrlih nahoda.⁷ Župnik Mrcina, primjerice, od 1885. do 1887. godine nije upisao u knjigu umrlih ni jednog umrlog nahoda, a po drugim izvorima saznajemo da ih je bilo najmanje 10.⁸

⁶ O procesu demografske tranzicije vidi: Vidi: Alica Wertheimer-Baletić, *Demografija, Stanovništvo i ekonomski razvitak*. Zagreb: Ekonomska biblioteka, XVI kolo, Informator, 1982: 78-129; Jakov Gelo, *Demografske promjene u Hrvatskoj 1780. do 1981. g.*, Zagreb: Globus, 1987: 49-59 i literatura koja se tamo navodi. O demografskoj tranziciji na dubrovačkim prostorima vidi: Nenad Vekarić, *Stanovništvo poluotoka Pelješca*, I dio. Dubrovnik: Zavod za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku, 1992; Nenad Vekarić, »Demografski uzroci iseljavanja s dubrovačkog područja u Ameriku u 19. i početkom 20. stoljeća.« *Dubrovnik*, Nova serija 3/5 (1992): 97-102; Nenad Vekarić, »The Influence of Demographic Trends on Number of Undivided Family Households in Southern Croatia.« *The History of the Family* 1/4 (1996): 461-476; Nenad Vekarić, »Mijene dobnih struktura u procesima demografske tranzicije (dubrovački primjeri).« *Anali Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku* 35 (1997): 109-149.

⁷ U radu su korištene sljedeće matične knjige (K = kršteni; M = umrli): Župa CAVTAT: C3K (1750.-1845.); C4K (1845.-1887.); C5K (1887.-1904.) (Arhiv Župnog ureda Cavtat, dalje AŽUC); PACK (1825.-1938.) (Arhiv Dubrovačke biskupije, dalje ADB); CIM (1708.-1803.); C2M (1806.-1819.); C3M (1819.-1901.) (AŽUC); C4M (1899.-1927.) (Mjesni ured Cavtat, dalje MUC); PACM (1825.-1938.) (ADB); Župa PRIDVORJE: Pr5K (1807.-1852.) (Arhiv Župnog ureda Pridvorje, dalje AŽUPr); Pr6K (1852.-1864.) (Povijesni arhiv Dubrovnik, dalje, PAD); Pr7K (1893.-1905.) (MUC); PAPRK (1825.-1918.) (ADB); Pr1M (1767.-1806.); Pr2M (1807.-1845.) (AŽUPr); Pr3M (1833.-1853.); Pr4M (1853.-1867.) (PAD); Pr5M (1887.-1904.) (MUC); PAPRM (1818.-1918.) (ADB); Župa PLOČICE: Plo5M (1884.-1940.) (Arhiv Župnog ureda Pločice).

⁸ *Popis nahoda usvojenih u župe Mrcine (1871.-1918.)* (Arhiv Župnog ureda Dubravka).

Tablica 2. Umrli župe Pridvorje po desetgodištima (1768.-1918.)

Razdoblje	Broj umrlih		
	<i>Ukupno</i>	Muški	Ženske
1768/1770.	28	22	6
1771/1780.	48	29	19
1781/1788.	63	33	30
1793/1800.	183	97	86
1801/1810.	231	104	127
1811/1820.	113	63	50
1821/1830.	138	76	62
1831/1840.	249	124	125
1841/1850.	342	162	180
1851/1860.	306	160	146
1861/1870.	446	231	215
1871/1880.	314	157	157
1881/1890.	295	150	145
1891/1900.	351	177	174
1901/1910.	325	156	169
1911/1918.	281	150	131

NAPOMENA:

Nedostaju podaci za razdoblje od 1789. do 1792. godine (nije vođena knjiga), te za razdoblje od 28.4.1806. (posljednji upis) do 1.8.1807. (prvi upis). Do kraja devetog desetljeća 18. stoljeća u knjige nisu upisivana djeca mlađa od 10 godina. Kasnije su upisivana neredovito. Potpuni podaci postoje tek od 1825. godine nadalje.

IZVORI:

Pr1M; Pr2M; Pr3M; Pr4M; Pr5M; PAPRM.

Tablica 3. Umrli župe Cavtat po desetgodištima (1708.-1918.)

Razdoblje	Broj umrlih		
	<i>Ukupno</i>	Muški	Ženske
1708/1710.	8	3	5
1711/1720.	87	34	53
1721/1730.	68	36	32
1731/1740.	89	38	51
1741/1750.	80	31	49
1751/1760.	114	58	56
1761/1770.	157	77	80
1771/1780.	156	85	71
1781/1790.	157	95	62
1791/1800.	190	83	107
1801/1810.	122	49	73
1811/1820.	170	59	111
1821/1830.	150	70	80
1831/1840.	146	65	81
1841/1850.	216	93	123
1851/1860.	201	88	113
1861/1870.	215	102	113
1871/1880.	202	96	106
1881/1890.	199	103	96
1891/1900.	174	73	101
1901/1910.	161	69	92
1911/1918.	209	99	110

NAPOMENE:

1) Potpuni podaci postoje tek od 1825. godine nadalje. Dotad su djeca mlađa od 10 godina rijetko upisivana u knjige umrlih.

2) Do osnivanja župe Čilipi (1745.) cavtatska je župa imala znatno veći teritorijalni opseg. U tablici su podaci samo za današnji opseg cavtatske župe.

IZVORI:

C1M, C2M, C3M, C4M, PACM.

Nadalje, veliki broj nahoda na odgoju u Konavlima bitno je kvario stvarnu sliku nataliteta, a posebno mortaliteta. Ta djeca, koja su u Konavle dolazila već u prvim danima ili tjednima života, ostala su neregistrirana u stopi nataliteta jer nisu rođena u Konavlima, a zbog visoke smrtnosti tog kontingenta utjecala su na povećanje opće stope smrtnosti. Veliki broj nahoda na odgoju podizao je i broj stanovnika, "kvareći" tako jedan od parametara na temelju kojih se izračunavaju i natalitet i mortalitet.

Stoga se prilikom analize smrtnosti ti detalji ne smiju smetnuti s uma. Rezultati dobiveni na temelju matičnih knjiga više će nam poslužiti kao dobar pokazatelj nekih pojava i naznaka nekih trendova, nego što ćemo vjerovati dobivenom apsolutnom iznosu. Tako relativno niska stopa smrtnosti u 19. stoljeću (oko 23‰), koja potkraj stoljeća pada i ispod granice od 20‰, pokazuje da je proces demografske tranzicije u Konavlima već bio u punom jeku, što je još jedan dokaz da je tranzicijski proces na dubrovačkom prostoru započeo znatno ranije nego u ostalim dijelovima Hrvatske (tablica 4). Udio umrle dojenčadi bio je manji od 20%, dok je u Hrvatskoj istodobno premašivao 30%. Preko 80 godina imalo je u trenutku smrti više od 10% umrlih, dok je u ostalim dijelovima Hrvatske (1857. godine) taj udio iznosio svega oko 1,5%.⁹

Tablica 4. Mortalitet u župama Pridvorje i Cavtat (1831.-1910.)

Razdoblje	Broj umrlih		Stopa mortaliteta				
	Pridvorje	Cavtat	Pridvorje	Cavtat	Ponikve (Pelješac)	Viganj (Pelješac)	Dalmacija
1831/1869.	1308	756	25.82	22.31	24.48	16.75	24.76
1870/1880.	349	224	20.58	24.96	30.61	23.17	28.75
1881/1890.	295	199	19.07	23.61	21.99	22.68	24.93
1891/1900.	351	174	21.79	19.48	19.38	20.33	25.37
1901/1910.	325	161	19.30	17.87	24.53

IZVORI:

Pr2M, Pr3M, Pr4M, Pr5M, PAPRM; C3M, C4M, PACM. Za Pelješac: N. Vekarić, *Stanovništvo poluotoka Pelješca*, I: 102; za Dalmaciju: J. Gelo, *Demografske promjene u Hrvatskoj*: 276.

⁹ J. Gelo, *Demografske promjene u Hrvatskoj*: 166.

Dobna struktura umrlih pokazuje veći mortalitet dojenčadi i male djece u unutrašnjosti Konavala nego u Cavtatu, čak i kad se iz obračuna isključe umrli nahodi, čija je smrtnost bila višestruko veća od ostale populacije. Mortalitet dojenčadi pokazuje dugoročnu tendenciju laganog pada u 19. stoljeću i jačeg pada u prvoj četvrti 20. stoljeća, uz veće oscilacije zbog epidemija samo u petom i sedmom desetljeću 19. stoljeća (tablice 5 i 6, grafikon 1).¹⁰ Udio umrle dojenčadi do mjesec dana života u ukupnom broju umrle dojenčadi iznosio je u Cavtatu 44,06%,¹¹ dok je u Konavlima bio manji (36,09%), ali samo na prvi pogled, jer je omjere "kvario" veliki broj umrle dojenčadi nahodskog podrijetla, koja su "neonatalnu" selekciju prošla već u dubrovačkom nahodištu, a u Konavle dolazila na dojenje i odgoj s navršenih tjedan i više tjedana života.

Cavtaćani su doživljavali veću starost od ostalih Konavljana (tablica 7 i grafikon 2). U Cavtatu se glavna selekcija muškaraca događala u fertilnom kontingentu (pomorci), tako da su žene doživljavale veću starost (tablica 8, grafikon 3). U unutrašnjosti Konavala, pak, najveća selekcija događala se u dječjoj dobi, srednju dob lakše su podnosili muškarci, a udio umrlih staraca bio je ravnomjeran, čak s malom premoći muškaraca (tablica 7, grafikon 4).

¹⁰ Slična kretanja, ali uz nešto niži mortalitet dojenčadi, bilježe se i na polutoku Pelješcu. N. Vekarić, *Stanovništvo poluotoka Pelješca*, I: 95-97.

¹¹ Slično kao i u sjevernoj Hrvatskoj. Vidi: Stjepan Krivošić, *Stanovništvo i demografske prilike u sjeverozapadnoj Hrvatskoj u XVIII. i prvoj polovini XIX. stoljeća*. Varaždin: Zavod za znanstveni rad HAZU, 1991: 62.

Tablica 5. Smrtnost dojenčadi u župi Pridvorje po desetgodištima (1831.-1918.)

Pokazatelj	Desetgodište								
	1831.- 1840.	1841.- 1850.	1851.- 1860.	1861.- 1870.	1871.- 1880.	1881.- 1890.	1891.- 1900.	1901.- 1910.	1911.- 1918.
Broj umrle dojenčadi	54	61	66	104	68	73	71	58	13
- muški	29	30	39	55	31	36	42	26	5
- ženske	25	31	27	49	37	37	29	32	8
Ukupno umrli	249	342	306	446	314	295	351	325	281
- muški	124	162	160	231	157	150	177	156	150
- ženske	125	180	146	215	157	145	174	169	131
Udio dojenčadi u broju umrlih	21.69	17.84	21.57	23.32	21.66	24.75	20.23	17.85	4.63
- muški	23.39	18.52	24.38	23.81	19.75	24.00	23.73	16.67	3.33
- ženske	20.00	17.22	18.49	22.79	23.57	25.52	16.67	18.93	6.11
Ukupno rođeni	337	318	446	491	387	412	471	420	195
- muški	178	146	225	231	206	219	282	216	95
- ženske	159	172	221	260	181	193	189	204	100
Udio umrle dojenčadi u broju rođenih	16.02	19.18	14.80	21.18	17.57	17.72	15.07	13.81	6.67
- muški	16.29	20.55	17.33	23.81	15.05	16.44	14.89	12.04	5.26
- ženske	15.72	18.02	12.22	18.85	20.44	19.17	15.34	15.69	8.00

IZVORI:

Pr5K, Pr6K, Pr7K, PAPRK; Pr2M, Pr3M, Pr4M, Pr5M, PAPRM.

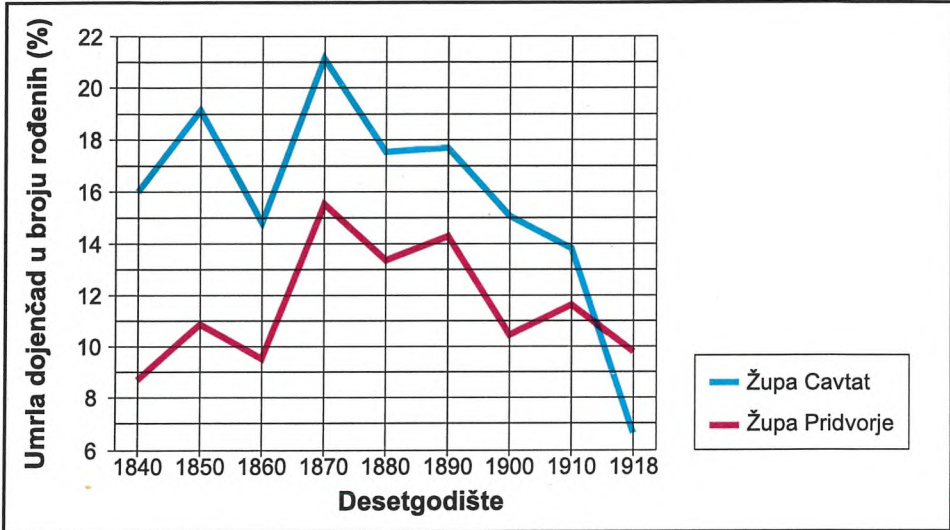
Tablica 6. Smrtnost dojenčadi u župi Cavtat po desetgodištima (1831.-1918.)

Pokazatelj	Desetgodište								
	1831.- 1840.	1841.- 1850.	1851.- 1860.	1861.- 1870.	1871.- 1880.	1881.- 1890.	1891.- 1900.	1901.- 1910.	1911.- 1918.
Broj umrle dojenčadi	24	34	32	28	33	34	30	28	20
- muški	10	13	12	15	16	19	12	15	9
- ženske	14	21	20	13	17	15	18	13	11
Ukupno umrli	146	216	201	215	202	199	174	161	209
- muški	65	93	88	102	96	103	73	69	99
- ženske	81	123	113	113	106	96	101	92	110
Udio dojenčadi u broju umrlih	16.44	15.74	15.92	13.02	16.34	17.09	17.24	17.39	9.57
- muški	15.38	13.98	13.64	14.71	16.67	18.45	16.44	21.74	9.09
- ženske	17.28	17.07	17.70	11.50	16.04	15.63	17.82	14.13	10.00
Ukupno rođeni	225	254	245	210	226	274	235	262	189
- muški	114	119	125	96	119	132	114	128	91
- ženske	111	135	120	114	107	142	121	134	98
Udio umrle dojenčadi u broju rođenih	10.67	13.39	13.06	13.33	14.60	12.41	12.77	10.69	10.58
- muški	8.77	10.92	9.60	15.63	13.45	14.39	10.53	11.72	9.89
- ženske	12.61	15.56	16.67	11.40	15.89	10.56	14.88	9.70	11.22

IZVORI:

C3K, C4K, C5K, PACK; C3M, C4M, PACM.

Grafikon 1. Udio umrle dojenčadi u broju umrlih u župama Pridvorje i Cavtat po desetgodišnjim intervalima (1831.-1918.)

Tablica 7. Struktura umrlih župe Pridvorje po dobi i spolu (1831.-1918.)

Dob	Broj umrlih			Struktura (%)				
	Muški	Ženske	Ukupno	Muški	Ženske	Ukupno	Nahodi	Ostala popu- lacija
<i>Ukupno</i>	1467	1442	2909	100	100	100	100	100
0-23 sata	42	35	77	2.91	2.47	2.69	0.00	3.03
1-6 dana	23	21	44	1.59	1.48	1.54	0.31	1.69
7-29 dana	52	32	84	3.60	2.26	2.93	3.46	2.87
1-11 mjeseci	176	187	363	12.19	13.18	12.68	35.53	9.82
0-11 mjeseci	293	275	568	20.29	19.38	19.84	39.31	17.41
1-4	229	216	445	15.86	15.22	15.54	31.76	13.52
5-9	55	58	113	3.81	4.09	3.95	5.03	3.81
10-14	33	24	57	2.29	1.69	1.99	3.14	1.85
15-19	24	19	43	1.66	1.34	1.50	0.63	1.61
20-24	37	31	68	2.56	2.18	2.38	0.00	2.67
25-29	34	47	81	2.35	3.31	2.83	1.57	2.99
30-34	36	44	80	2.49	3.10	2.79	0.94	3.03
35-39	18	38	56	1.25	2.68	1.96	1.26	2.04
40-44	30	40	70	2.08	2.82	2.45	0.63	2.67
45-49	26	32	58	1.80	2.26	2.03	0.63	2.20
50-54	49	48	97	3.39	3.38	3.39	1.89	3.58
55-59	49	38	87	3.39	2.68	3.04	0.63	3.34
60-64	74	63	137	5.12	4.44	4.79	1.57	5.19
65-69	83	91	174	5.75	6.41	6.08	1.89	6.60
70-74	106	121	227	7.34	8.53	7.93	3.46	8.49
75-79	106	99	205	7.34	6.98	7.16	2.52	7.74
80-84	95	77	172	6.58	5.43	6.01	1.26	6.60
85-89	51	44	95	3.53	3.10	3.32	0.94	3.61

Dob	Broj umrlih			Struktura (%)				
	Muški	Ženske	Ukupno	Muški	Ženske	Ukupno	Nahodi	Ostala popu- lacija
90-94	12	9	21	0.83	0.63	0.73	0.31	0.79
95-99	3	4	7	0.21	0.28	0.24	0.63	0.20
100-	1	1	2	0.07	0.07	0.07	0.00	0.08
Nepoznato	23	23	46					

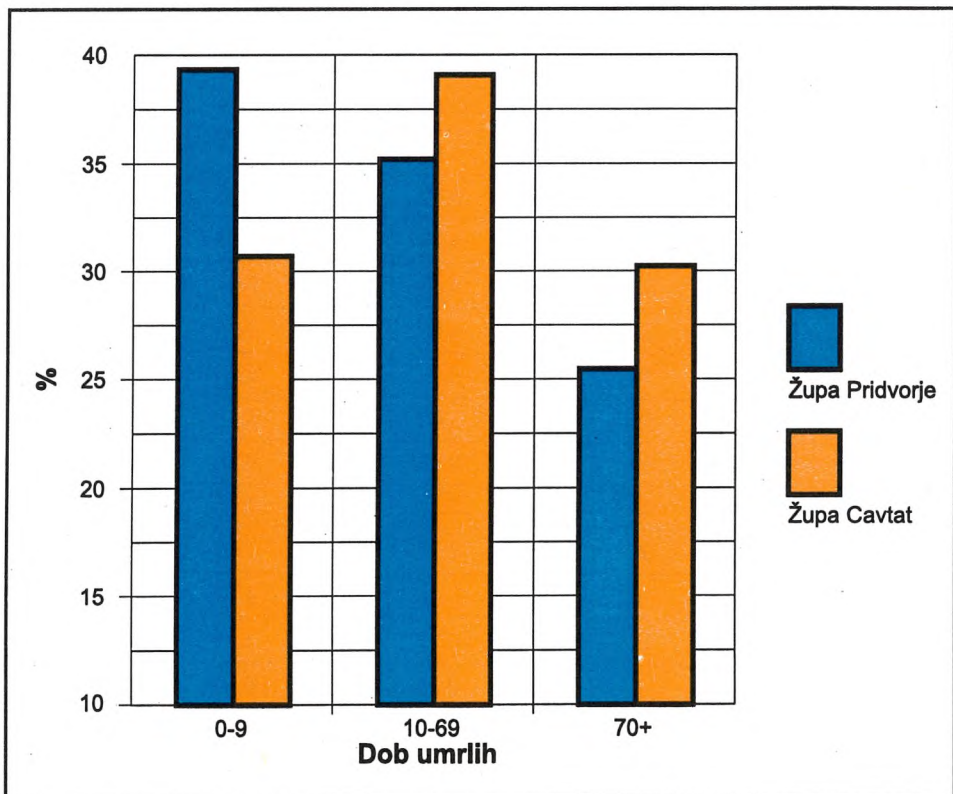
NAPOMENA:

U strukturi je iz obračuna isključena kategorija “nepoznato”.

IZVORI:

Pr2M; Pr3M; Pr4M; Pr5M; PAPRM.

Grafikon 2. Dob umrlih u župama Pridvorje i Cavtat (1831.-1918.)

Tablica 8. Struktura umrlih župe Cavtat po dobi i spolu (1831.-1918.)

Dob	Broj umrlih			Struktura (%)		
	Muški	Ženske	Ukupno	Muški	Ženske	Ukupno
<i>Ukupno</i>	788	935	1723	100	100	100
0-23 sata	33	39	72	4.34	4.27	4.30
1-6 dana	12	9	21	1.58	0.98	1.25
7-29 dana	16	14	30	2.11	1.53	1.79
1-11 mjeseci	67	83	150	8.82	9.08	8.96
0-11 mjeseci	128	145	273	16.84	15.86	16.31
1-4	74	98	172	9.74	10.72	10.27
5-9	31	38	69	4.08	4.16	4.12
10-14	15	17	32	1.97	1.86	1.91
15-19	18	18	36	2.37	1.97	2.15
20-24	16	26	42	2.11	2.84	2.51
25-29	19	24	43	2.50	2.63	2.57
30-34	31	19	50	4.08	2.08	2.99
35-39	29	27	56	3.82	2.95	3.35
40-44	26	23	49	3.42	2.52	2.93
45-49	25	25	50	3.29	2.74	2.99
50-54	28	33	61	3.68	3.61	3.64
55-59	28	28	56	3.68	3.06	3.35
60-64	44	38	82	5.79	4.16	4.90
65-69	38	59	97	5.00	6.46	5.79
70-74	66	89	155	8.68	9.74	9.26
75-79	55	78	133	7.24	8.53	7.95
80-84	55	69	124	7.24	7.55	7.41
85-89	26	40	66	3.42	4.38	3.94
90-94	6	14	20	0.79	1.53	1.19
95-99	2	4	6	0.26	0.44	0.36
100-	0	2	2	0.00	0.22	0.12
Nepoznato	28	21	49			

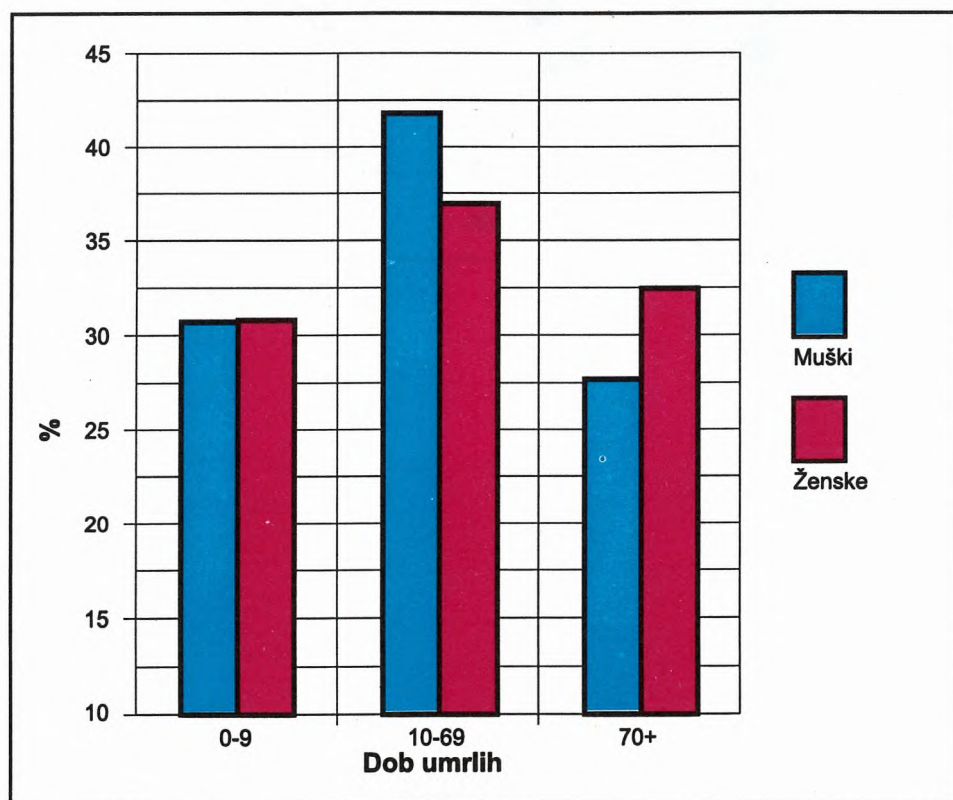
NAPOMENA:

U strukturi je iz obračuna isključena kategorija “nepoznato”.

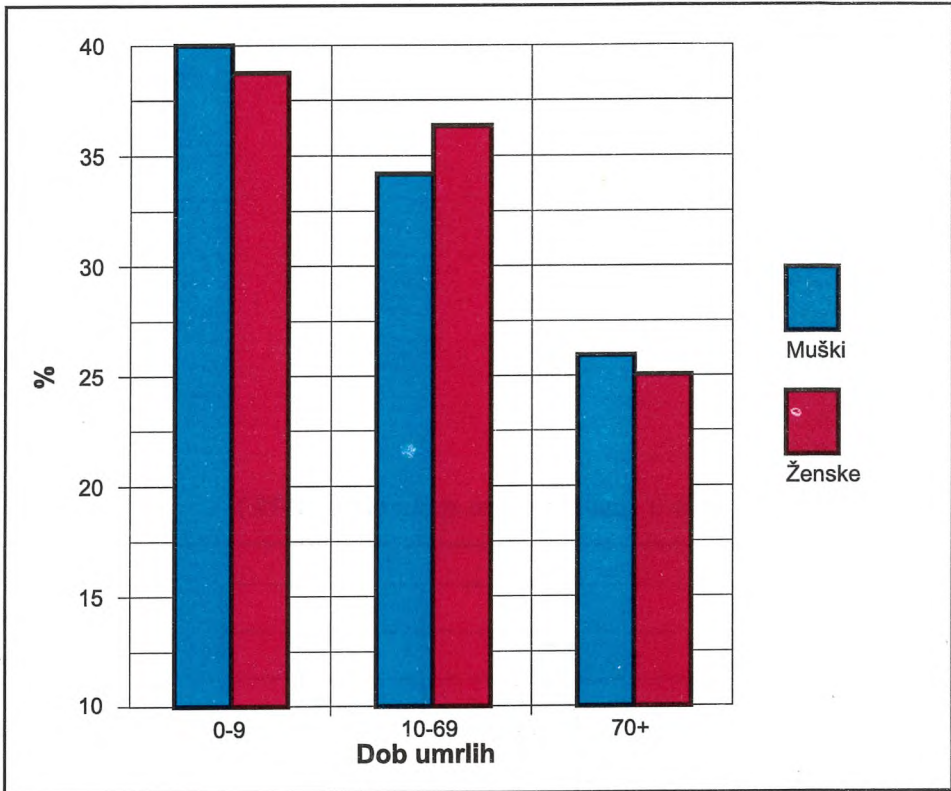
IZVORI:

C3M; C4M; PACM.

Grafikon 3. Dob umrlih u župi Cavtat po spolu (1831.-1918.)

Grafikon 4. Dob umrlih u župi Pridvorje po spolu (1831.-1918.)

Uzroci smrti u Cavtatu (1825.-1918.)

Uzrok smrti kao relevantni podatak matične knjige umrlih javlja se tek u 19. stoljeću, kada je za Austrije uvedena praksa vođenja dvostrukih matičnih knjiga. Jedan primjerak na latinskom jeziku vodio se kao i ranije, a drugi se radio na otisanim obrascima koji su tromjesečno dostavljani biskupiji (tzv. parice). Taj obrazac imao je i rubriku za uzrok smrti. Ranije, uzrok smrti upisivao se tek sporadično, najčešće je to bila bilješka u slučaju ekscesne smrti zbog neke epidemije, gladi ili stradanja u brodolomu.

Iako je obveza dvostrukih matrica u Dalmaciju uvedena dekretom Dalmatinskog gubernija od 20. kolovoza 1816. godine, s početkom od 1. siječnja 1817.,¹² na dubrovačkom je području tek od 1825. godine novi propis u cijelosti proveden u djelo.

Shvaćanje da je uzrok smrti podatak od izuzetne važnosti razvilo se tijekom 19. stoljeća pod utjecajem dvije grane medicine koje su tada bile u punom zamahu: znanstvene medicine i javnog zdravstva, koje je pak bilo u funkciji državne vlasti.

Za znanstvenu medicinu 19. je stoljeće razdoblje korjenite promjene starog medicinskog sustava koji je podrijetlo vukao još iz antike. Staro medicinsko mišljenje tendiralo je imenovanju bolesti prema njenim simptomima, dakle prema vanjskim obilježjima (ognjica, krvarenje, gušenje, osip). S razdobljem humanizma javlja se više pravaca u znanstvenom mišljenju, od kojih svaki pridonosi razvoju medicine, ali se ne uspijeva nametnuti kao vodeći. Tek 19. stoljeće donosi sjedinjenje različitih škola i ubrzani napredak.¹³ Zahvaljujući izumu mikroskopa, već početkom 19. stoljeća anatomska struktura ljudskoga tijela dobro je poznata i znanstvenici se usmjeravaju na proučavanje fizioloških procesa. Virchowljeva ideja o stanici kao središtu patoloških zbivanja, kao i otkriće prirode zaraznih bolesti, postavljaju temelje moderne medicine koja nastoji otkriti uzrok, etiologiju određene bolesti.

Tako se pitanje uzroka smrti nametnulo i liječnicima i državnim službenicima. Znanstvena medicina je kroz dokumentaciju uzroka smrti nastojala proniknuti u etiologiju bolesti, a javno zdravstvo nastojalo je kontrolom uzroka

¹² Ivo Ficović, »Zbirka matičnih knjiga Historijskog arhiva u Dubrovniku.« *Arhivski vjesnik* 25 (1982): 17.

¹³ Lavoslav Glesinger, *Povijest medicine*. Zagreb: Školska knjiga, 1978; Lavoslav Glesinger, *Medicina kroz vjekove*. Zagreb: Zora - Državno izdavačko poduzeće Hrvatske, 1954.

smrti otkriti, a zatim i prevenirati epidemiju zaraznih bolesti.¹⁴

Prema uredbi o mrtvozorstvu od 17. rujna 1858. mrtvozornik (osoba koja utvrđuje nastup, vrijeme i uzrok smrti) nije nužno bio liječnik, niti ranarnik. Mogao je to biti i priučeni (pismeni) javni službenik. Doduše, ako je umrlog prethodno liječio liječnik, zahtijevalo se da dotični napiše svjedodžbu u kojoj će navesti i dijagnozu bolesti od koje je pacijent bolovao. No, nije li ga liječnik vidio, mrtvozornik je trebao sam ili uz pomoć ukućana odrediti uzrok smrti.¹⁵ Laičko dijagnosticiranje uzroka smrti, bez pomoći predloška klasifikacije bolesti, zacijelo je dovelo do neujednačenosti i nepravilnosti. U naredbi od 17. prosinca 1896, kojom se dopunjuje uredba o mrtvozorstvu ("razgledanju mrtvacu") od 21. travnja 1893., donose se dvije klasifikacije uzroka smrti po kojima su župnici bili dužni ubilježiti dijagnozu u matične knjige. Prva klasifikacija je složenija, raspoređuje bolesti u 20 skupina i namijenjena je mrtvozornicima koji su ujedno i liječnici. Druga klasifikacija, namijenjena mrtvozornicima-neliječnicima, bitno je jednostavnija: predlaže svega 27 mogućih uzroka smrti od kojih je čak 18 infekciozne naravi.¹⁶

U ovom radu pokušali smo analizirati uzroke smrti u župi Cavtat za razdoblje od 1825. do 1918. godine. Odmah se nametnuo i veliki metodološki problem. Ondašnja dijagnostika, zbog naglog razvoja medicinske znanosti, teško se može uspoređivati s današnjom. Promijenilo se medicinsko nazivlje i mnoge ondašnje dijagnoze danas nalazimo pod drugim imenom. To je, međutim, manji problem i često mu se može doskočiti. No, većina u 19. stoljeću postavljenih dijagnoza uzroka smrti, zbog velikih konceptijskih promjena u samom medicinskom razmišljanju o bolestima, toliko je široka da bi se danas morala razvrstati u kategoriju nedefiniranih bolesti.

Zbog naznačenih razloga, za razvrstavanje uzroka smrti poslužili smo se klasifikacijom iz 1906. godine, iako ni ona nije mogla razriješiti sve slučajeve,

¹⁴ Gunter B. Risse: »Cause of death as a historical problem.« *Continuity and Change* 12/2 (1997): 175-188; K. Codell Carter: »Causes of disease and causes of death.« *Continuity and Change*, 12/2 (1997): 189-198.

¹⁵ *Knjiga Pomoćnik za javnu upravu - Sbirka najvažnijih zakonah i naredbah o javnoj sigurnosti, obćem zdravlju, i o narodno-gospodarskoj prigledbi u kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji s pripojenom bivšom hrv.-slav. Krajinom.* Zagreb: ur. Milivoj Vežić, Naklada Akademijske knjižare L.Hartmana, 1884.

¹⁶ *Sbirka zakona i naredaba tičućih se zdravstva i zdravstvene službe. Dodatak I. za vrieme od 1.1.1905.-1.4.1906.* Zagreb: Zdravstveni odsjek kr. zemaljske vlade, ur. Vladimir Katičić, 1906.

pogotovo iz početnog razdoblja istraživanja, prve polovice i sredine 19. stoljeća.¹⁷ Tako u razdoblju od 1825. do 1830. godine u čak 29 slučajeva nalazimo dijagnozu *febbre* (ognjica, vrućica) dok je 1900. samo jedna takva dijagnoza. Nejasnu dijagnozu *ostruzione al fegato*¹⁸ nalazimo 1825. i 1826., a vrlo preciznu *cirrhosis hepatis* iza 1900. godine.¹⁹ Stoga je bilo potrebno klasifikaciji iz 1906. godine pridodati i grupu nedefiniranih uzroka. Dio uzroka smrti opisuje samo simptom bolesti (*febbre*,²⁰ *emoragia*, *debolezza*, *consunzione*, *soffocamento*, *piaghe croniche*, *rosalia*), neki su nepoznati (*ansico*, *angvite*, *nervina*), a neki su u toj mjeri vezani za starije medicinske teorije da je i klasifikacija iz 1906. suviše moderna za njih (*difficoltà di dentizione*, *catarro apopletrico*, *metastasi podagrosa al petto*, *gastromenengite irritativo*). Poseban problem predstavljale su dijagnoze koje su i danas u uporabi, ali s promijenjenim značenjem. Tako po današnjoj klasifikaciji negdašnja dijagnoza *vodena bolest* (*hydrops universalis*), te *ascites* (nakupljanje tekućine u trbušnoj šupljini), bolesti najčešće izazvane nedovoljnom proizvodnjom ili prevelikom gubitkom proteina albumina, beziznimno pripadaju 13. skupini bolesti urinarnog sustava, iako mogu nastati i kao rezultat bolesti probavnog sustava ili loše prehrane. Nema, međutim, nikakvih drugih podataka, sekundarnih dijagnoza, po kojima bi se mogla izvesti suptilnija raščlamba.

Iako su ponekad dijagnoze toliko određene da upućuju na obdukciju (*echinococcus* iz 1906., *lymphosarcoma* iz 1899. godine), veliki broj općenitih, nejasnih, medicinski nedefiniranih uzroka smrti (*starost*, *marasmo senile* i dr.) zacijelo je posljedica mogućnosti da je dijagnozu postavio župnik ili mrtvozornik-laik, koji bi nerijetko bio sam, bez liječnika, uz samrtno uzglavlje svoga župljanina.

¹⁷ Na dragocjenim sugestijama prilikom razrješenja naznačenih metodoloških dvojbi zahvaljujemo prof. dr. Biserki Beliczi.

¹⁸ Dijagnozom *opstrukcija* (*ostruzione*) tada se opisivalo patološko povećanje parenhimalnih organa kao što je jetra.

¹⁹ U budućim istraživanjima bilo bi zanimljivo usporediti vrijeme prvog javljanja određene dijagnoze u cavtatskim matičnim knjigama s onima u većim gradovima, počev od obližnjeg Dubrovnika.

²⁰ Skupina dijagnoza ognjice (vrućica, *febbre*, *febris*), izvrstan je primjer ostatka stare taksonomije na tragu Galena, gdje se vrućica (povišena tjelesna temperatura) shvaćala kao bolest nastala poremećajem tjelesnih sokova, a ne kao simptom bolesti (najčešće zarazne). U cavtatskim matičnim knjigama ova je skupina vrlo česta do 1850. godine kada, paralelno s razvojem mikrobiologije i epidemiologije, ustupa mjesto skupini definiranih zaraznih bolesti. *Theories of fever from antiquity to the enlightenment*. London: Wellcome Institute for the History of Medicine, *Medical History*, ur. W. Bynum i V. Nutton, Supplement No. 1, 1981.

Najčešći uzrok smrti zabilježen u cavtatskim matičnim knjigama jest *marasmo senile* (*staračka iznemoglost*), odnosno *marasmo*. Na istraženom uzorku, koji je obuhvatio 1704 uzroka smrti u razdoblju od 1825. do 1918. godine, javlja se čak 273 puta (16,02%).²¹ Dakako, iza tog nedefiniranog uzroka kriju se razne bolesti koje su pogađale ljude starije dobi. Prema klasifikaciji uzroka smrti iz 1906. godine, *staračka iznemoglost* pripadala je skupini "bolesti i nepravilnosti u razvitku" od koje je umrla četvrtina stanovništva (24,24%). Potom su slijedile zarazne bolesti (17,02%), među kojima je u kontinuitetu prednjačila *tuberkuloza* (8,45%), a u epidemijama *dizenterija* (1855.) i *španjolska influenza* (1918.).²² Broj umrlih od *tubekuloze* rastao je prema kraju 19. stoljeća, što je u skladu s porastom broja stanovnika Cavtata (odnosno njegova urbanog dijela).²³ Velika epidemija *difterije* (*grlice*), koja je zahvatila Konavle i Dubrovnik 1863. godine, zaobišla je Cavtat. No, u konavoskoj župi Pločice od 62 umrlih 33 ih je umrlo od te bolesti.²⁴ U većem broju Cavtačani su umirali i od bolesti živčevlja (13,03%), bolesti disala (10,62%) te bolesti probavila (9,10%) (tablica 9, grafikon 5).

²¹ PACM; C4M.

²² Kroničar susjedne župe Čilipi zapisao je 31. studenog 1918. godine da je kroz studeni bilo mnogo bolesnih od španjolske hunjavice. Umrlo ih je 18 u najboljoj snazi. Ženske su bile manje podložne bolesti i lakše bi ozdravile. Mato Bogišić, »Iz povijesti naših župa: (Čilipi).« *Antena* 15/6 (1987): 3.

²³ TBC je bila vodeći uzrok smrti u svim dobnim skupinama zapadnog svijeta od 18. do ranog 20. stoljeća, što odgovara razdoblju brze urbanizacije, odnosno velike koncentracije stanovništva u gradovima, a koji uvjeti su pogodovali prijenosu uzročnika tuberkuloze (*Mycobacterium tuberculosis*).

²⁴ Plo5M.

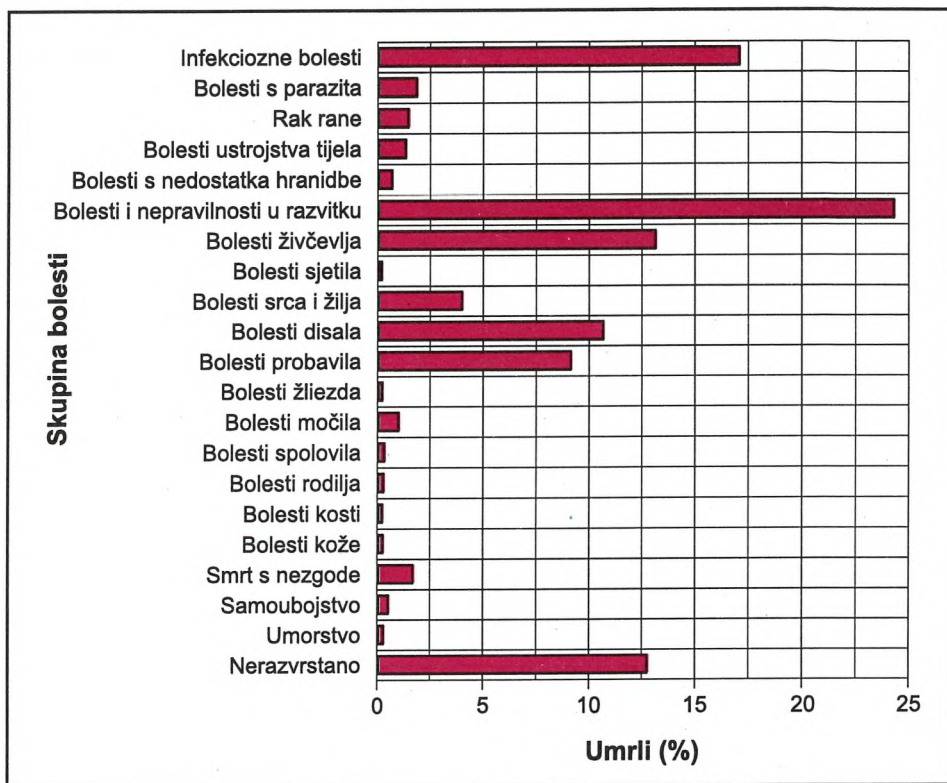
Tablica 9. Skupine uzroka smrti u župi Cavtat po spolu (1825.-1918.) prema klasifikaciji iz 1906. godine

Skupine uzoraka smrti	Broj umrlih				Struktura (%)	
	Ukupno	%	Muški	Ženske	Muški	Ženske
<i>Ukupno</i>	1704	100	794	910	46.60	53.40
Infekciozne bolesti	290	17.02	133	157	45.86	54.14
Bolesti s parazita	30	1.76	12	18	40.00	60.00
Rak rane i pogubne otekline uobće	24	1.41	11	13	45.83	54.17
Bolesti ustrojstva tiela	22	1.29	14	8	63.64	36.36
Bolesti s nedostatka hranidbe	10	0.59	6	4	60.00	40.00
Bolesti i nepravilnosti u razvitku	413	24.24	183	230	44.31	55.69
Bolesti živčevlja	222	13.03	111	111	50.00	50.00
Bolesti sjetila	2	0.12	1	1	50.00	50.00
Bolesti srca i žilja	67	3.93	33	34	49.25	50.75
Bolesti disala	181	10.62	90	91	49.72	50.28
Bolesti probavila	155	9.10	61	94	39.35	60.65
Bolesti žliezda	3	0.18	0	3	0.00	100.00
Bolesti močila	16	0.94	10	6	62.50	37.50
Bolesti spolovila	5	0.29	1	4	20.00	80.00
Bolesti roditelja	4	0.23	0	4	0.00	100.00
Bolesti kosti	2	0.12	0	2	0.00	100.00
Bolesti kože	3	0.18	2	1	66.67	33.33
Smrt s nezgode	28	1.64	18	10	64.29	35.71
Samoubojstvo	8	0.47	5	3	62.50	37.50
Umorstvo ili ubojstvo	3	0.18	2	1	66.67	33.33
Nerazvrstano	216	12.68	101	115	46.76	53.24

IZVORI:

PACM; C4M.

Grafikon 5 - Skupine uzroka smrti u župi Cavtat (1825.-1918.)

U 24 slučaja uzrok smrti bio je *karcinom* (1,41%). Prva dijagnoza karcinoma javlja se prije 1840., i to kao anatomski nedefinirana *carcinoma*; prije toga nalazimo dijagnozu *tumore scirroso*, koja najvjerojatnije znači isto. Prema kraju 19. stoljeća i početkom 20. sve je više umrlih od malignih bolesti uz preciznije nazivlje. Gotovo je sigurno da ih je liječio, ili barem vidio liječnik. No, i tada je udio malignih bolesti malen i vjerojatno je dio ostao skriven iza naziva *marasmo* i drugih nedefiniranih dijagnoza.

Bilježi se 8 samoubojstava (0,47%), 3 ubojstva (0,18%) te 28 "smrti s nezgode" (1,64%), od kojih je 11 slučajeva utapljanja. Suicid pokazuje tendenciju porasta: od 1668. do 1748. godine u cijelim je Konavlima šestero ljudi sebi oduzelo život (1 slučaj u 13 godina), od 1861. do 1900. samo u Cavtatu bilo je 3 slučaja (1 slučaj u 13 godina), a od 1901. do 1918. godine čak 5 slučajeva samoubojstva (1 slučaj u 4 godine).

Nasuprot suicidu, broj ubojstava bitno se smanjivao u razdoblju od 17. do 20. stoljeća. Od 1668. do 1748. godine u Konavlima je, uz 12 čedomorstava, bilo ubijeno 112 ljudi. Od toga 62 do kraja 17. stoljeća (prosječno 1,88 godišnje), a 50 u prvoj polovici 18. stoljeća (prosječno 1,04 godišnje).²⁵ U taj broj nisu uračunati Konavljani koji su pali u mnogobrojnim sukobima s hercegovačkim Vlasima, Crnogorcima i Turcima: u razdoblju od 1671. do 1800. godine, prema istraživanjima Vesne Miović-Perić, u tim je sukobima ubijeno 78 Konavljana (od toga: 48,25% prilikom razbojstva, 18,42% iz krvne osvete).²⁶ Tri cavtatska slučaja u razdoblju od 1825. do 1918. godine pokazuju da se padajući trend broja ubojstava nastavio i nakon pada Dubrovačke Republike.

Udio infektivnih uzroka smrti u Cavtatu bio je manji nego na otoku Šolti i u istarskom selu Brseču. Prema istraživanjima Fedora Mikiča, u Brseču je u razdoblju od 1772. do 1956. godine četvrtina stanovništva stradavala od te skupine bolesti, na Šolti, prema istraživanjima Mladena Andreisa, petina, a u Cavtatu tek šestina. To je vrlo dobar indikator da su medicinski standardi u Dubrovniku bili na višoj razini, što je i uzrokovalo raniji početak procesa demografske tranzicije na dubrovačkom prostoru nego u ostalim krajevima Dalmacije i sjeverne Hrvatske. Veći broj karcinoma u Cavtatu nego u Brseču i na Šolti također bi prije mogao biti indikacija nešto višeg stupnja razvoja dijagnostike na dubrovačkom području nego stvarni pokazatelj smrtnosti od te skupine bolesti. U Brseču i na Šolti je bilo više ubojstava, a u Cavtatu

²⁵ *Lamenta del Criminale*, ser. 50.3, sv. 7-110 (PAD).

²⁶ Vesna Miović-Perić, *Na razmeđu*: 251-255.

samoubojstava. (tablica 10).²⁷

Infekciozne bolesti najviše su oscilirale po dekadama 19. i početka 20. stoljeća, prateći stabilna razdoblja i razdoblja epidemija. U istraženom razdoblju s vremenom je opadao broj bolesti s parazita, bolesti s nedostatka hranidbe, bolesti probavila i bolesti živčevlja, a rastao broj malignih oboljenja, bolesti i nepravilnosti u razvitku, te bolesti srca i žilja (tablica 11, grafikoni 6-9). Iako su te promjene dijelom rezultat razvoja dijagnostike, može se primijetiti da se najveći pad ipak bilježi kod onih grupa bolesti koje korespondiraju s razinom higijenskih navika.²⁸

Uz bolesti roditelja, isključivo žene umirale su od bolesti žlijezda i bolesti kostiju. Uzorak je, međutim premali da bi se iz toga izvukli neki zaključci. Žene su izrazitiju prevagu imale i kod infekcioznih bolesti, bolesti s parazita, malignih bolesti, bolesti i nepravilnosti u razvitku te kod bolesti probavila i spolovila. Nasuprot tome, muškarci su češće umirali od bolesti ustrojstva tijela, bolesti s nedostatka hranidbe, bolesti močila, kože te od svih vrsta nasilne smrti (nezgoda, samoubojstvo, ubojstvo). Ravnomjerna zastupljenost muškaraca i žena bilježi se kod bolesti živčevlja, sjetila, srca i žilja, te bolesti disala (tablica 9, grafikon 10).

Kritični mjeseci umiranja bili su u prijelaznim vremenima, u ranu jesen (listopad), rano proljeće (ožujak) i za najžešće zime (prosinac i siječanj), a najmanja smrtnost bilježi se u kasno proljeće i prvi dio ljeta (od svibnja do srpnja). Takav "raspored" umiranja bio je vrlo zakonit u unutrašnjosti Konavala, jer se slične krivulje ističu u svim polustoljetnim intervalima istraženog uzorka župe Pridvorje (tablica 12, grafikon 11). U Cavtatu su, zbog gradskog načina života i pomorske orijentacije žiteljstva, odstupanja od takvih kretanja bila veća (tablica 13, grafikon 12).²⁹ Najveća oscilacija mortaliteta, pak, bila je od

²⁷ Fedor Mikič, »Prirodno gibanje stanovništva sela Brseč 1772-1956.« *Stanovništvo* 2/3 (1964): 225; Mladen Andreis, »Uzroci smrti na otoku Šolti od god. 1825. do 1900. prema podacima iz matičnih knjiga umrlih.« *Radovi Zavoda za hrvatsku povijest* 22 (1989): 120.

²⁸ U uzorku stanovništva kanadske provincije Ontario u razdoblju 1851.-1881. može se uočiti sličan trend porasta tzv. bolesti civilizacije (bolesti srca, maligne bolesti). Jacalyn Duffin, »Mortality in nineteenth-century Ontario.« *Continuity and Change* 12/2 (1997): 199-220.

²⁹ Istovrsna analiza, načinjena na temelju Krivošićevih istraživanja, pokazuje da je u sjevernoj Hrvatskoj pad mortaliteta u proljeće kasnio oko mjesec dana, po svoj prilici zbog kašnjenja proljeća u sjevernim krajevima. S. Krivošić, *Stanovništvo Dubrovnika*: 148; S. Krivošić, *Stanovništvo i demografske prilike u sjeverozapadnoj Hrvatskoj*: 59. Do sličnih rezultata u sjevernoj Hrvatskoj došla je i Jasna Čapo, »Sezonske varijacije demografskih pokazatelja u sjevernoj Hrvatskoj u 18. i 19. stoljeću.«, u: *Zbornik Slavonija, Srijem, Baranja i Bačka*. Zagreb: Matica hrvatska, 1993: 137-139.

srpnja do kolovoza. Očito je dugo trajanje vrućina povećavalo opasnost pojave raznih epidemija crijevnih bolesti, koje su najčešće napadale u kolovozu a protegle bi se i na rujan. Prema istraživanjima Wrigley i Schofielda, odrasli su najteže preživljavali zimske mjesece, dok su u ljetnom maksimumu pretezala djeca, neotpornija na infekcije izazvane nehigijenskim uvjetima života.³⁰ Na sjeveru Europe zimski maksimum bio je izrazito dominantan, dok je u toplijim krajevima južne Europe ljetni maksimum ponekad znao i nadmašiti zimski.³¹ Cavtatski primjer potvrđuje ovakve stavove. Infekciozne bolesti imale su maksimum u kolovozu (16,90%, grafikon 13), neke od njih ekstremno visok (*dizenterija*, 50%, grafikon 14). Bolesti i nepravilnosti u razvitku (i najčešći uzrok iz te grupe *marasmo senile*), pogađali su ljude starije dobi s maksimumom u tri zimska mjeseca (prosinac, siječanj, veljača, grafikoni 15 i 16). U ljetnim mjesecima je izrazito opadao i broj smrti od srčanih bolesti i bolesti disala (grafikoni 17 i 18 i tablica 14).

Tablica 10. Neke skupine uzroka smrti u istarskom selu Brseč (1772.-1847.), na otoku Šolti (1825.-1900.) i Cavtatu (1825.-1918.)

Skupina bolesti	Umrli (%)					
	Brseč		Šolta			Cavtat
	1772.- 1847.	1848.- 1956.	1825.- 1850.	1851.- 1875.	1876.- 1900.	1825.- 1918.
Infekciozne bolesti	25.8	25.5	15.3	20.1	22.5	17.02
Smrt s nezgode	1.7	1.8	2.5	1.6	1.3	1.64
Rak i pogubne otekline	0.5	1.2	-	0.4	0.6	1.41
Ubojstvo	0.5	0.3	0.4	0.2	0.05	0.18
Samoubojstvo	0.3	0.3	-	-	-	0.47

IZVORI:

Fedor Mikič, »Prirodno gibanje stanovništva sela Brseč 1772-1956.« *Stanovništvo* 2/3 (1964): 225; Mladen Andreis, »Uzroci smrti na otoku Šolti od god. 1825. do 1900. prema podacima iz matičnih knjiga umrlih.« *Radovi Zavoda za hrvatsku povijest* 22 (1989): 120.

³⁰ E.A. Wrigley i R.S. Schofield, »Short term variation: some basis patterns.«, u: *The Population History of England 1541-1871 A Reconstruction*. Cambridge: ur. E.A. Wrigley i R.S. Schofield: 285-355. Citirano prema: J. Čapo, »Sezonske varijacije demografskih pokazatelja: 126-127.

³¹ J. Čapo, »Sezonske varijacije demografskih pokazatelja : 127.

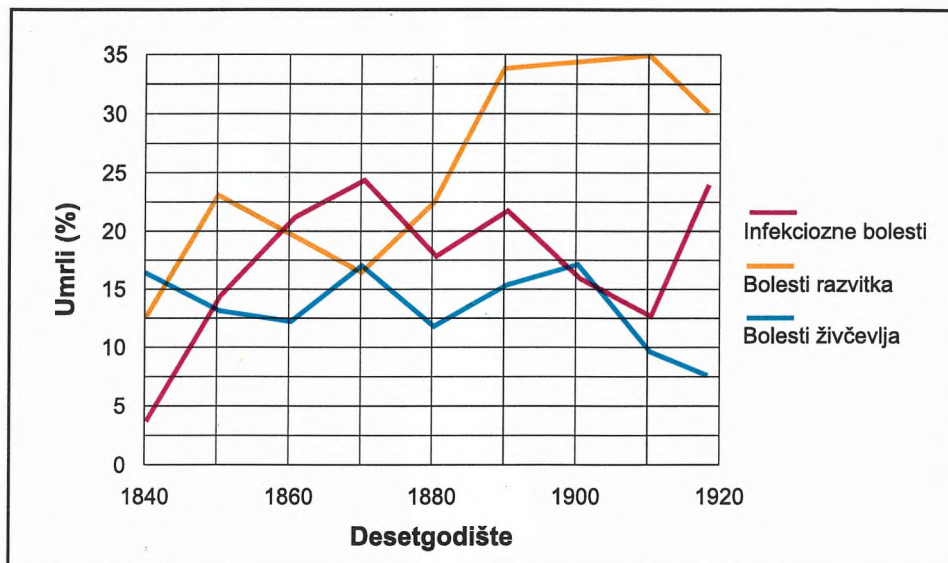
Tablica 11. Skupine uzroka smrti u župi Cavtat po razdobljima (1825.-1918.) prema klasifikaciji iz 1906. godine

Skupine uzroka smrti	Ukupno	Razdoblje									
		1825.-1830.	1831.-1840.	1841.-1850.	1851.-1860.	1861.-1870.	1871.-1880.	1881.-1890.	1891.-1900.	1901.-1910.	1911.-1918.
<i>Ukupno</i>	1704	89	141	211	164	208	186	187	170	166	182
Infekciозна bolesti	290	7	5	30	34	50	33	40	27	21	43
Bolesti s parazita	30	3	6	9	8	1	1	0	0	0	2
Rak rane i pogubne otekline uobće	24	1	1	1	1	1	1	3	7	5	3
Bolesti ustrojstva tiela	22	1	0	4	4	1	4	1	0	1	6
Bolesti s nedostatka hranidbe	10	0	0	1	2	3	2	2	0	0	0
Bolesti i nepravilnosti u razvitku	413	7	17	48	32	34	41	63	58	58	55
Bolesti živčevlja	222	7	23	28	20	35	22	28	29	16	14
Bolesti sjetila	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Bolesti srca i žilja	67	0	3	2	1	5	5	8	12	23	8
Bolesti disala	181	2	21	27	12	24	18	16	19	23	19
Bolesti probavila	155	24	25	16	11	17	17	10	14	8	13
Bolesti žliezda	3	0	0	0	0	0	2	1	0	0	0
Bolesti močila	16	0	3	0	0	0	3	2	2	2	4
Bolesti spolovila	5	0	1	1	1	0	0	1	0	1	0
Bolesti rođilja	4	0	0	0	1	1	1	1	0	0	0
Bolesti kosti	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Bolesti kože	3	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1
Smrt s nezgode	28	1	3	1	2	5	6	2	1	3	4
Samoubojstvo	8	0	0	0	0	2	0	1	0	2	3
Umorstvo ili ubojstvo	3	0	0	1	1	0	0	0	0	0	1
Nerazvrstano	216	35	32	42	34	28	30	8	1	2	4

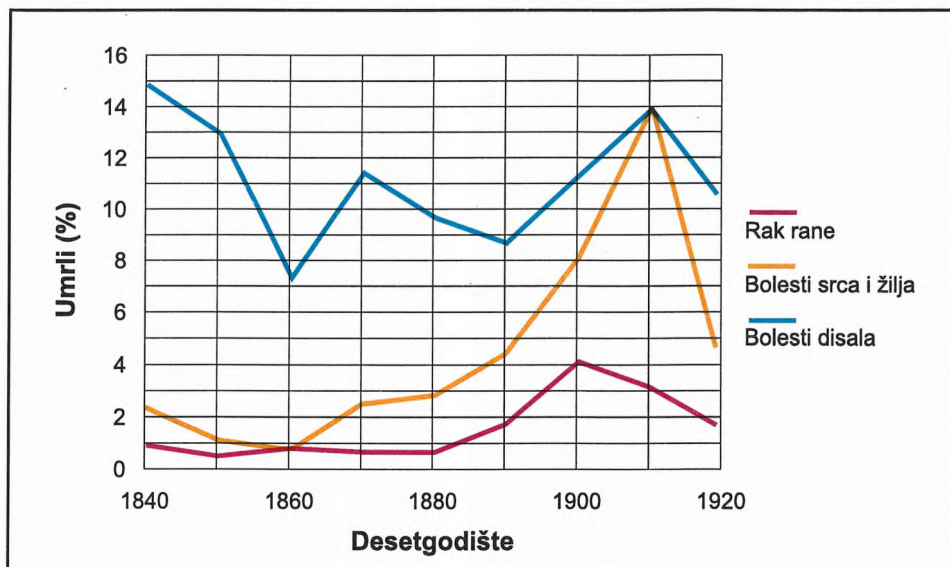
Skupine uzroka smrti	Ukupno	Razdoblje									
		1825.-1830.	1831.-1840.	1841.-1850.	1851.-1860.	1861.-1870.	1871.-1880.	1881.-1890.	1891.-1900.	1901.-1910.	1911.-1918.
Struktura (%)											
<i>Ukupno</i>	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Infekciozne bolesti	17.02	7.87	3.55	14.22	20.73	24.04	17.74	21.39	15.88	12.65	23.63
Bolesti s parazita	1.76	3.37	4.26	4.27	4.88	0.48	0.54	0.00	0.00	0.00	1.10
Rak rane i pogubne otekline uobće	1.41	1.12	0.71	0.47	0.61	0.48	0.54	1.60	4.12	3.01	1.65
Bolesti ustrojstva tiela	1.29	1.12	0.00	1.90	2.44	0.48	2.15	0.53	0.00	0.60	3.30
Bolesti s nedostatka hranidbe	0.59	0.00	0.00	0.47	1.22	1.44	1.08	1.07	0.00	0.00	0.00
Bolesti i nepravilnosti u razvitku	24.24	7.87	12.06	22.75	19.51	16.35	22.04	33.69	34.12	34.94	30.22
Bolesti živčevlja	13.03	7.87	16.31	13.27	12.20	16.83	11.83	14.97	17.06	9.64	7.69
Bolesti sjetila	0.12	1.12	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.55
Bolesti srca i žilja	3.93	0.00	2.13	0.95	0.61	2.40	2.69	4.28	7.06	13.86	4.40
Bolesti disala	10.62	2.25	14.89	12.80	7.32	11.54	9.68	8.56	11.18	13.86	10.44
Bolesti probavila	9.10	26.97	17.73	7.58	6.71	8.17	9.14	5.35	8.24	4.82	7.14
Bolesti žlijezda	0.18	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.08	0.53	0.00	0.00	0.00
Bolesti močila	0.94	0.00	2.13	0.00	0.00	0.00	1.61	1.07	1.18	1.20	2.20
Bolesti spolovila	0.29	0.00	0.71	0.47	0.61	0.00	0.00	0.53	0.00	0.60	0.00
Bolesti roditelja	0.23	0.00	0.00	0.00	0.61	0.48	0.54	0.53	0.00	0.00	0.00
Bolesti kosti	0.12	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.60	0.55
Bolesti kože	0.18	0.00	0.71	0.00	0.00	0.48	0.00	0.00	0.00	0.00	0.55
Smrt s nezgode	1.64	1.12	2.13	0.47	1.22	2.40	3.23	1.07	0.59	1.81	2.20
Samoubojstvo	0.47	0.00	0.00	0.00	0.00	0.96	0.00	0.53	0.00	1.20	1.65
Umorstvo ili ubojstvo	0.18	0.00	0.00	0.47	0.61	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.55
Nerazvrstano	12.68	39.33	22.70	19.91	20.73	13.46	16.13	4.28	0.59	1.20	2.20

IZVORI:
PACM; C4M.

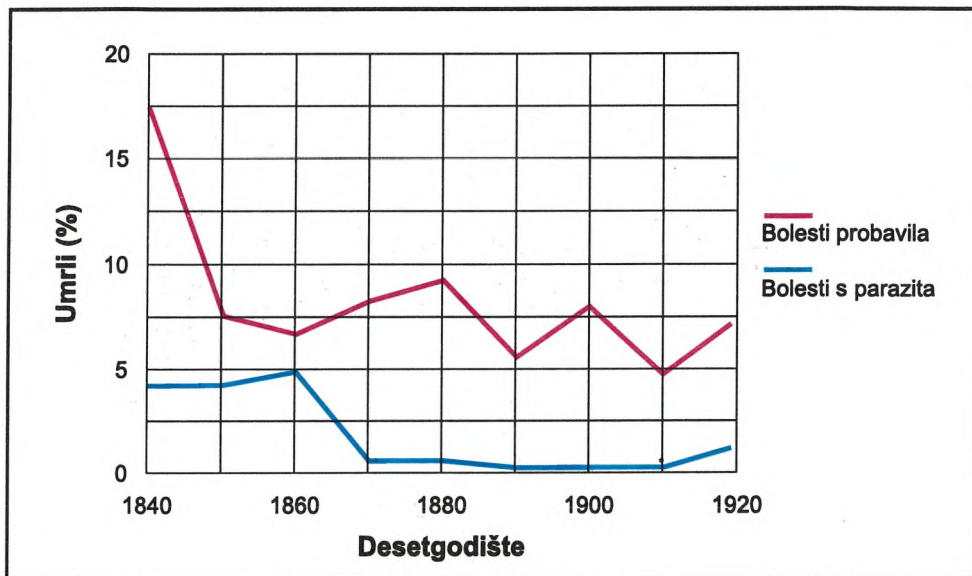
Grafikon 6. Trend skupina uzroka smrti u župi Cavtat (1825.-1918.) - infektivne bolesti, bolesti i nepravilnosti u razvitku i bolesti živčevlja

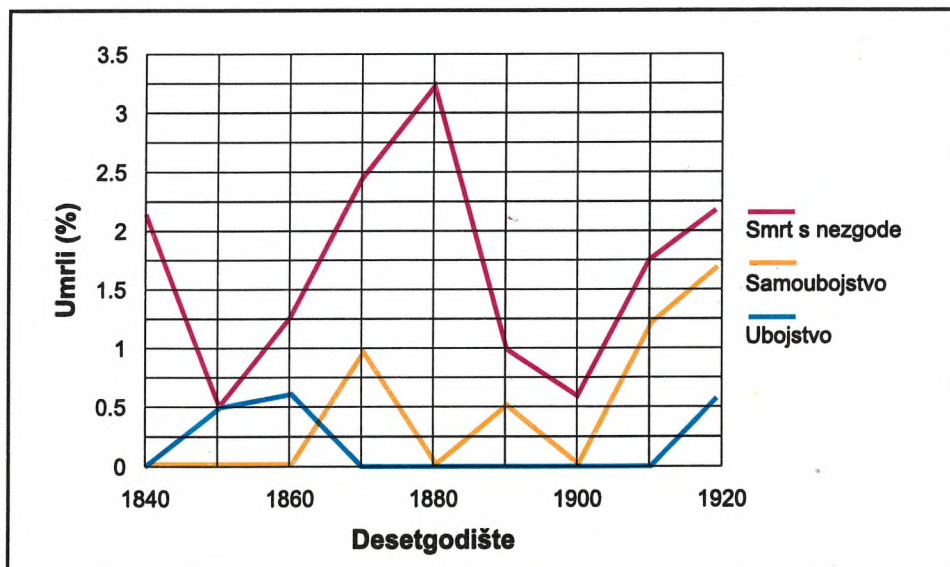
Grafikon 7. Trend skupina uzroka smrti u župi Cavtat (1825.-1918.) - rak rane, bolesti srca i žilja te bolesti disala

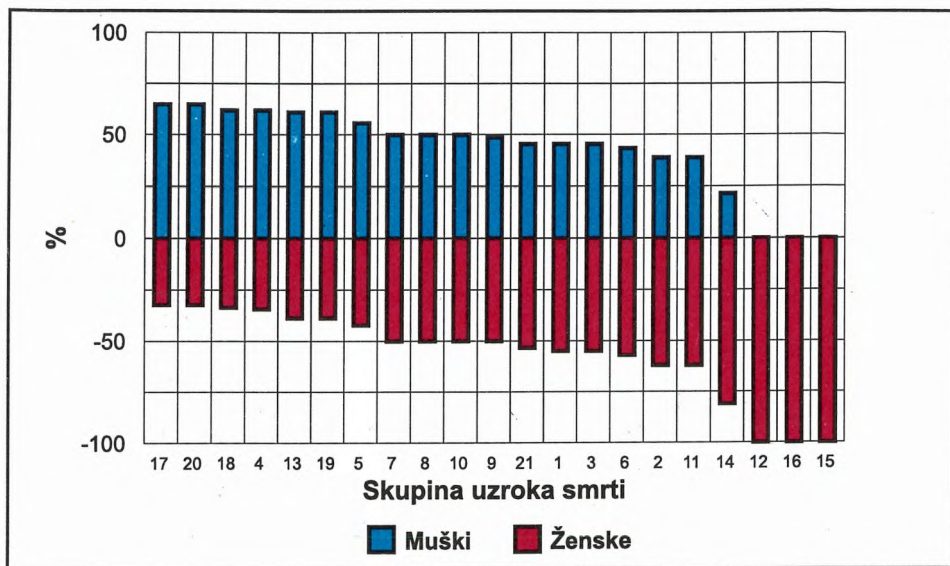
Grafikon 8. Trend skupina uzroka smrti u župi Cavtat (1825.-1918.) - bolesti probavila i bolesti s parazita

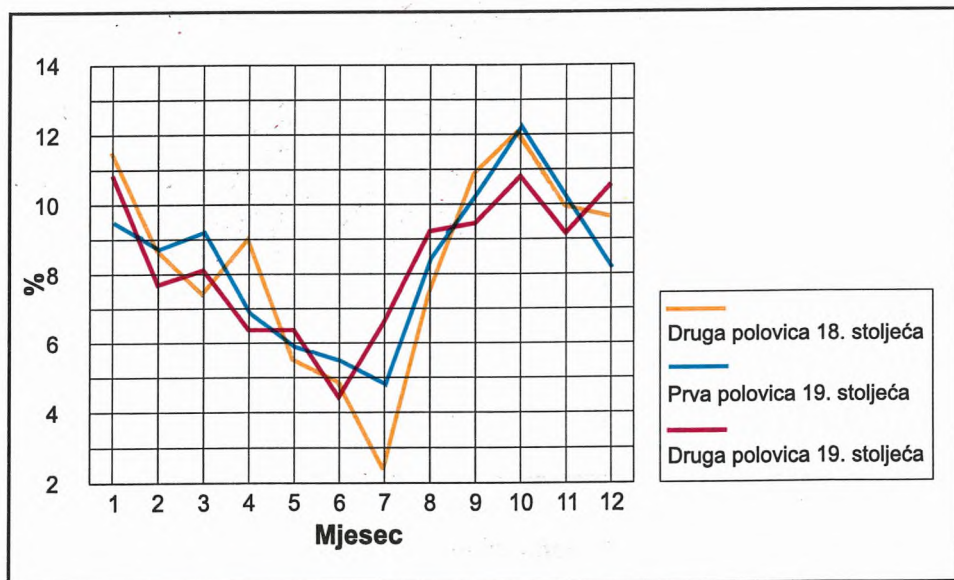
Grafikon 9. Trend skupina uzroka smrti u župi Cavtat (1825.-1918.) - nasilne smrti

Grafikon 10. Skupine uzroka smrti prema spolu u župi Cavtat (1825.-1918.)

Grafikon 11. Sezonsko kretanje umiranja u župi Pridvorje u polustoljetnim intervalima (1768.-1900.)

Tablica 12. Struktura umrlih župe Pridvorje po mjesecima u polustoljetnim intervalima (1768.-1918.)

Razdoblje	Broj umrlih												
	Ukupno	Mjesec u godini											
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Ukupno</i>	3680	385	313	318	260	227	194	212	325	356	403	348	339
1768/1800.	321	37	28	24	29	18	16	8	24	35	39	32	31
1801/1850.	1030	98	90	95	71	61	57	50	87	106	126	105	84
1851/1900.	1723	187	133	140	111	111	78	115	159	163	186	158	182
1901/1918.	606	63	62	59	49	37	43	39	55	52	52	53	42
Struktura (%)													
<i>Ukupno</i>	100	10.46	8.51	8.64	7.07	6.17	5.27	5.76	8.83	9.67	10.95	9.46	9.21
1768/1800.	100	11.53	8.72	7.48	9.03	5.61	4.98	2.49	7.48	10.90	12.15	9.97	9.66
1801/1850.	100	9.51	8.74	9.22	6.89	5.92	5.53	4.85	8.45	10.29	12.23	10.19	8.16
1851/1900.	100	10.85	7.72	8.13	6.44	6.44	4.53	6.67	9.23	9.46	10.80	9.17	10.56
1901/1918.	100	10.40	10.23	9.74	8.09	6.11	7.10	6.44	9.08	8.58	8.58	8.75	6.93

NAPOMENE:

1) Iz obračuna su isključene godine za koje ne postoje potpuni podaci (1789.-1792.; 1806.-1807.).

2) Iz obračuna su isključeni upisi u kojima nije poznat mjesec smrti.

IZVORI:

Pr1M; Pr2M; Pr3M; Pr4M; Pr5M; PAPRM.

Tablica 13. Struktura umrlih župe Cavtat po mjesecima u polustoljetnim intervalima (1708.-1918.)

Razdoblje	Broj umrlih												
	Ukupno	Mjesec u godini											
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Ukupno</i>	3212	282	290	268	288	232	210	228	336	276	274	247	281
1708/1750.	328	24	35	25	34	32	19	19	42	31	26	19	22
1751/1800.	705	44	68	64	63	40	44	62	67	67	73	43	70
1801/1850.	799	75	64	60	64	56	56	49	93	73	69	67	73
1851/1900.	991	97	92	84	89	76	67	73	101	72	83	83	74
1901/1918.	389	42	31	35	38	28	24	25	33	33	23	35	42
Struktura (%)													
<i>Ukupno</i>	100	8.78	9.03	8.34	8.97	7.22	6.54	7.10	10.46	8.59	8.53	7.69	8.75
1708/1750.	100	7.32	10.67	7.62	10.37	9.76	5.79	5.79	12.80	9.45	7.93	5.79	6.71
1751/1800.	100	6.24	9.65	9.08	8.94	5.67	6.24	8.79	9.50	9.50	10.35	6.10	9.93
1801/1850.	100	9.39	8.01	7.51	8.01	7.01	7.01	6.13	11.64	9.14	8.64	8.39	9.14
1851/1900.	100	9.79	9.28	8.48	8.98	7.67	6.76	7.37	10.19	7.27	8.38	8.38	7.47
1901/1918.	100	10.80	7.97	9.00	9.77	7.20	6.17	6.43	8.48	8.48	5.91	9.00	10.80

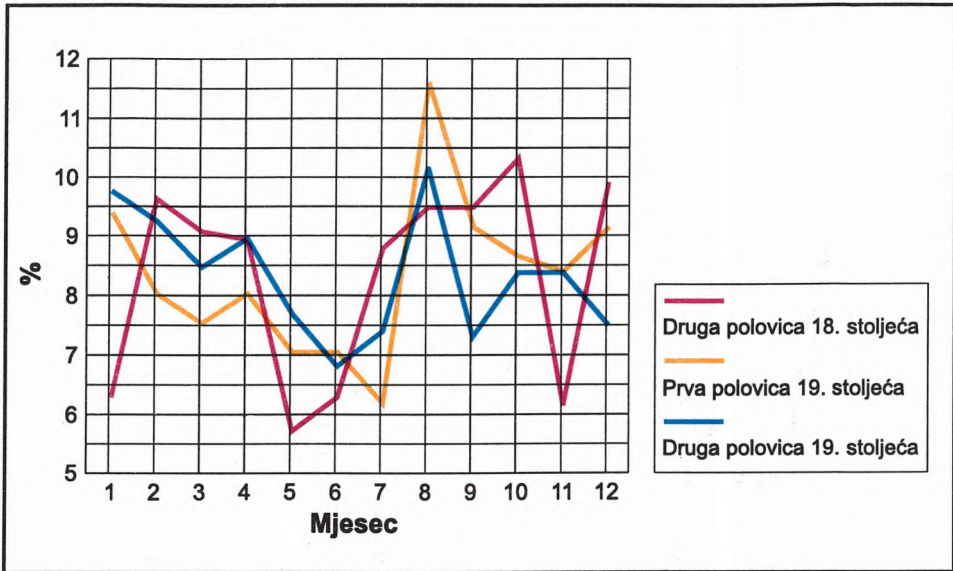
NAPOMENA:

Iz obračuna su isključeni upisi u kojima nije poznat mjesec smrti.

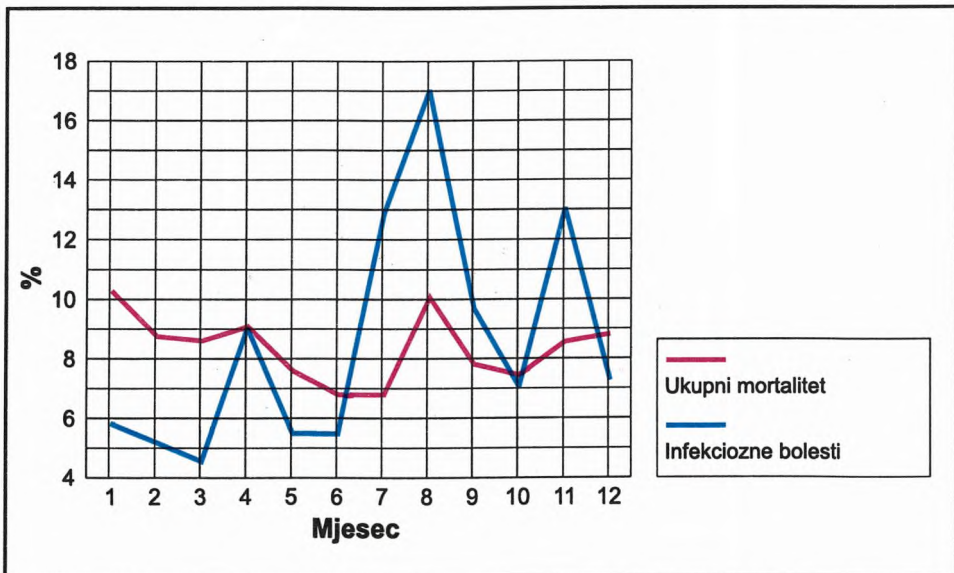
IZVORI:

C1M; C2M; C3M; C4M; PACM.

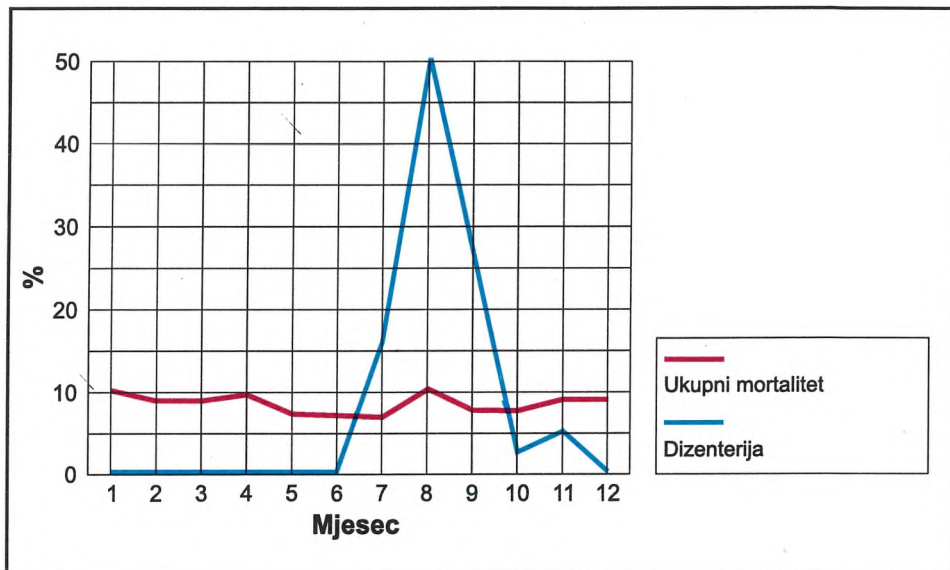
Grafikon 12. Sezonsko kretanje umiranja u župi Cavtat u polustoljetnim intervalima (1751.-1900.)

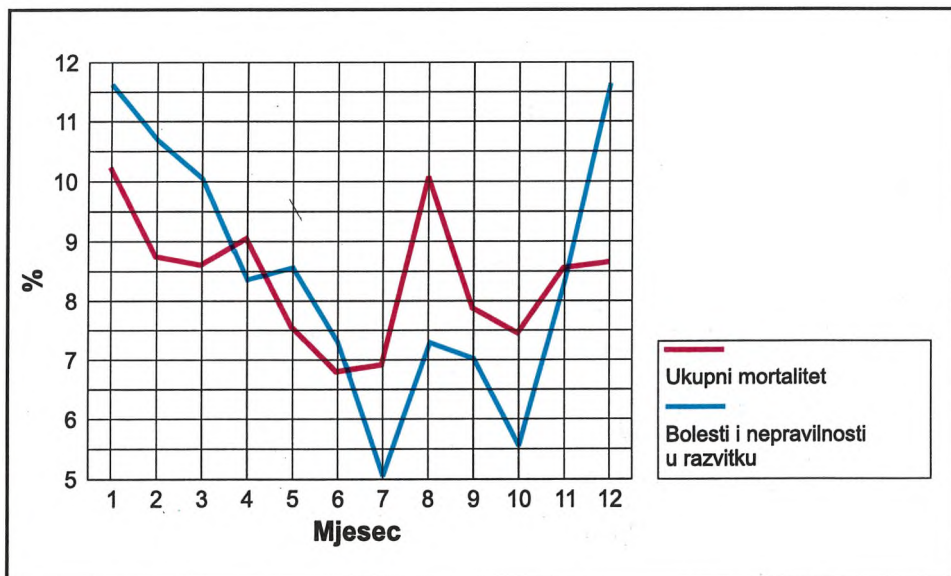
Grafikon 13. Distribucija uzroka smrti skupine "infekciozne bolesti" po mjesecima u župi Cavtat (1825.-1918.)

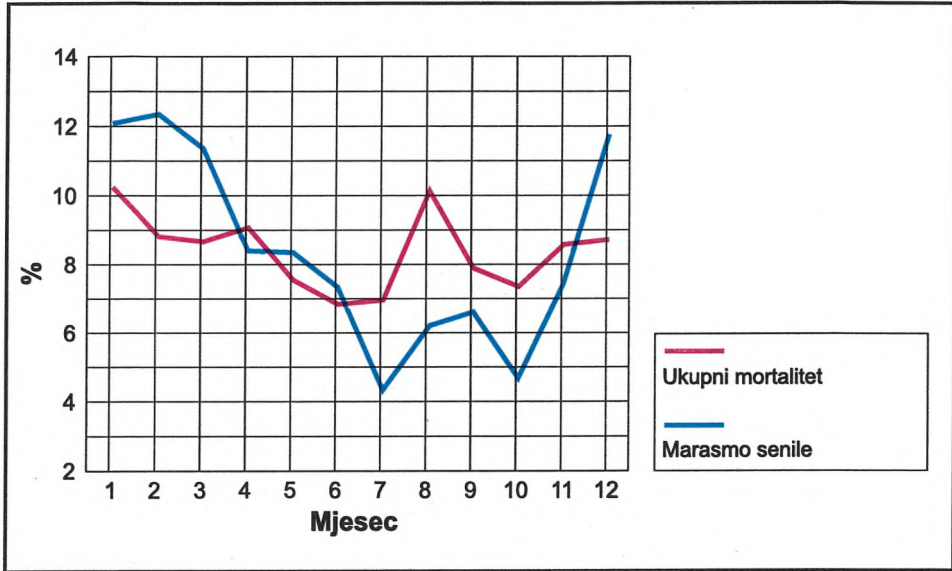
Grafikon 14. Distribucija uzroka smrti *dizenterija* po mjesecima u župi Cavtat (1825.-1918.)

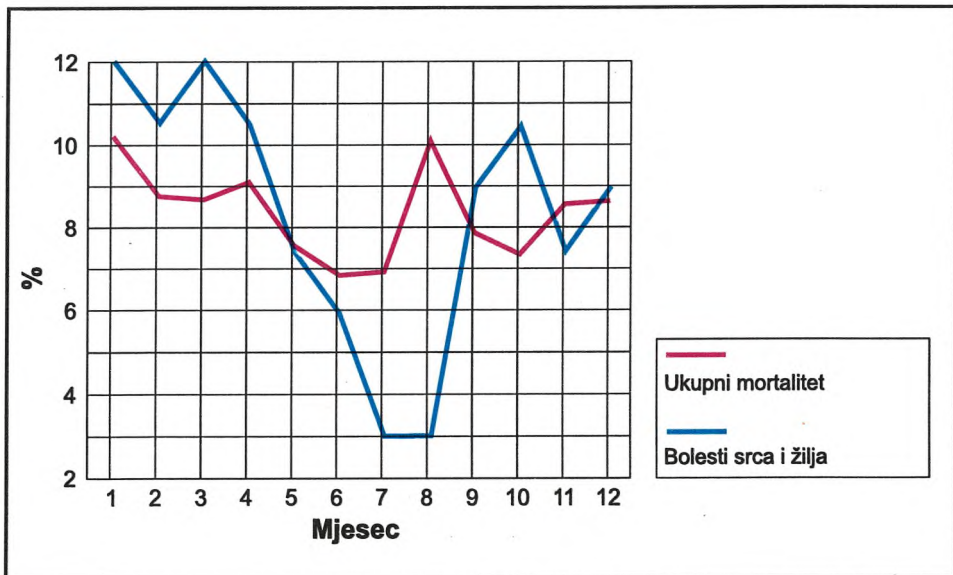
Grafikon 15. Distribucija uzroka smrti skupine "bolesti i nepravilnosti u razvitku" po mjesecima u župi Cavtat (1825.-1918.)

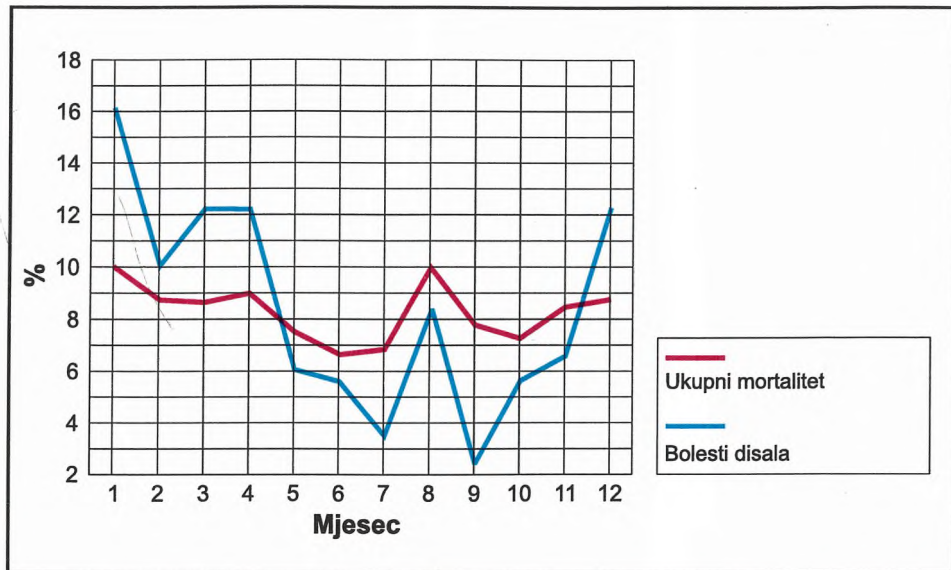
Grafikon 16. Distribucija najčešćeg uzroka smrti *marasmo senile* po mjesecima u župi Cavtat (1825.-1918.)

Grafikon 17. Distribucija uzroka smrti skupine “bolesti srca i žilja” po mjesecima u župi Cavtat (1825.-1918.)

Grafikon 18. Distribucija uzroka smrti skupine "bolesti disala" po mjesecima u župi Cavtat (1825.-1918.)

Tablica 14. Distribucija skupina uzroka smrti po mjesecima (1825.-1918.) prema klasifikaciji iz 1906. godine

Skupine uzroka smrti	Ukupno	Mjesec											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
<i>Ukupno</i>	1704	173	148	146	153	128	115	117	173	133	126	145	147
Infekciozne bolesti	290	17	15	13	26	16	16	37	49	28	20	32	21
Bolesti s parazita	30	1	3	1	3	4	1	5	4	4	3	1	0
Rak rane i pogubne otekline uobće	24	4	1	2	1	4	2	0	2	1	3	3	1
Bolesti ustrojstva tiela	22	2	3	2	1	1	1	1	5	2	1	2	1
Bolesti s nedostatka hranidbe	10	0	0	1	1	0	2	2	0	1	1	2	0

Skupine uzroka smrti	Ukupno	Mjesec											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Bolesti i nepravilnosti u razvitku	413	48	44	41	32	33	30	21	30	29	23	34	48
Bolesti živčevlja	222	26	19	25	25	18	17	12	17	16	18	19	10
Bolesti sjetila	2	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Bolesti srca i žilja	67	8	7	8	7	5	4	2	2	6	7	5	6
Bolesti disala	181	29	18	22	22	11	10	6	15	4	10	12	22
Bolesti probavila	155	7	13	13	14	11	10	15	16	14	16	10	16
Bolesti žlijezda	3	1	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0
Bolesti močila	16	2	2	0	1	4	1	1	1	0	0	3	1
Bolesti spolovila	5	0	1	0	0	0	0	0	1	3	0	0	0
Bolesti roditelja	4	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	2	0
Bolesti kosti	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0
Bolesti kože	3	2	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Smrt s nezgode	28	2	3	3	0	5	0	1	2	3	2	2	5
Samo-ubojstvo	8	0	1	2	1	1	1	0	0	0	1	1	0
Umorstvo ili ubojstvo	3	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	1
Nerazvrstano	216	24	17	12	19	15	19	13	28	18	20	16	15
Struktura (%)													
<i>Ukupno</i>	100	10.15	8.69	8.57	8.98	7.51	6.75	6.87	10.15	7.81	7.39	8.51	8.63
Infekciozne bolesti	100	5.86	5.17	4.48	8.97	5.52	5.52	12.76	16.90	9.66	6.90	11.03	7.24
Bolesti s parazita	100	3.33	10.00	3.33	10.00	13.33	3.33	16.67	13.33	13.33	10.00	3.33	0.00

Skupine uzroka smrti	Ukupno	Mjesec											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Rak rane i pogubne otekline uobće	100	16.67	4.17	8.33	4.17	16.67	8.33	0.00	8.33	4.17	12.50	12.50	4.17
Bolesti ustrojstva tela	100	9.09	13.64	9.09	4.55	4.55	4.55	4.55	22.73	9.09	4.55	9.09	4.55
Bolesti s nedostatka hranidbe	100	0.00	0.00	10.00	10.00	0.00	20.00	20.00	0.00	10.00	10.00	20.00	0.00
Bolesti i nepravilnosti u razvitku	100	11.62	10.65	9.93	7.75	7.99	7.26	5.08	7.26	7.02	5.57	8.23	11.62
Bolesti živčevlja	100	11.71	8.56	11.26	11.26	8.11	7.66	5.41	7.66	7.21	8.11	8.56	4.50
Bolesti sjetila	100	0.00	50.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	50.00	0.00	0.00	0.00
Bolesti srca i žilja	100	11.94	10.45	11.94	10.45	7.46	5.97	2.99	2.99	8.96	10.45	7.46	8.96
Bolesti disala	100	16.02	9.94	12.15	12.15	6.08	5.52	3.31	8.29	2.21	5.52	6.63	12.15
Bolesti probavila	100	4.52	8.39	8.39	9.03	7.10	6.45	9.68	10.32	9.03	10.32	6.45	10.32
Bolesti žlijezda	100	33.33	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	33.33	0.00	33.33	0.00	0.00	0.00
Bolesti močila	100	12.50	12.50	0.00	6.25	25.00	6.25	6.25	6.25	0.00	0.00	18.75	6.25
Bolesti spolovila	100	0.00	20.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	20.00	60.00	0.00	0.00	0.00
Bolesti roditelja	100	0.00	0.00	25.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	25.00	0.00	50.00	0.00
Bolesti kosti	100	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	50.00	0.00	50.00	0.00
Bolesti kože	100	66.67	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	33.33	0.00	0.00	0.00	0.00
Smrt s nezgode	100	7.14	10.71	10.71	0.00	17.86	0.00	3.57	7.14	10.71	7.14	7.14	17.86
Samo-ubojstvo	100	0.00	12.50	25.00	12.50	12.50	12.50	0.00	0.00	0.00	12.50	12.50	0.00

Skupine uzroka smrti	Ukupno	Mjesec											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Umorstvo ili ubojstvo	100	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	33.33	0.00	0.00	0.00	33.33	0.00	33.33
Nerazvrstano	100	11.11	7.87	5.56	8.80	6.94	8.80	6.02	12.96	8.33	9.26	7.41	6.94

IZVORI:

PACM; C4M.

Zaključak

Mortalitet Cavtata u razdoblju od 1825. do 1918. godine pokazuje tendenciju pada u odnosu na prethodna stoljeća, što je izravna posljedica procesa demografske tranzicije koji je na dubrovačkom području započeo već krajem 18. stoljeća. Većim dijelom stoljeća stopa mortaliteta se (uz oscilacije prouzrokovane epidemijama) kretala oko 23‰, u posljednjem desetljeću 19. stoljeća pala je ispod 20‰, a u prvom desetljeću 20. stoljeća i ispod 18‰. Pad smrtnosti dojenčadi i produljenje ljudskog vijeka, kao tipični tranzicijski simptomi, proizveli su za nekoliko promila manju stopu mortaliteta nego u ostalim dijelovima Dalmacije. Najveća je smrtnost zabilježena 1862/3. godine (*difterija*), a potkraj 1918. godine Konavle je pogodila i epidemija *španjolske hunjavice*.

Cavtačani su doživljavali veću starost od ostalih Konavljana. U Cavtatu se glavna selekcija muškaraca događala u fertilnom kontingentu (pomorci) tako da su žene doživljavale veću starost. U unutrašnjosti Konavala, pak, najveća selekcija događala se u dječjoj dobi, srednju dob lakše su podnosili muškarci, a udio umrlih staraca bio je ravnomjeran, čak s malom premoći muškaraca.

Kritični mjeseci umiranja bili su u prijelaznim godišnjim dobima, u ranu jesen (listopad), rano proljeće (ožujak) te za najžešće zime (prosinac i siječanj), a najmanja smrtnost bilježi se u kasno proljeće i prvi dio ljeta (od svibnja do srpnja). Takav "raspored" umiranja bio je vrlo zakonit u unutrašnjosti Konavala, dok su u Cavtatu, zbog gradskog načina života i pomorske orijentacije žiteljstva, odstupanja od takvih kretanja bila veća. Najveća oscilacija mortaliteta, pak, bila je od srpnja do kolovoza. Očito je dugo trajanje vrućina povećavalo opasnost pojave raznih epidemija crijevnih bolesti koje su najčešće napadale u kolovozu, a protegle bi se i na rujan.

Analiza uzroka smrti izvršena je na uzorku od 1704 slučaja, prema klasifikaciji iz 1906. godine, jer je većina u 19. stoljeću postavljenih dijagnoza uzroka smrti bazirana na simptomima a ne na uzroku, te je zbog velikih konceptijskih promjena u samom medicinskom razmišljanju o bolestima toliko daleka od današnje klasifikacije da bi većinu danas trebalo razvrstati u kategoriju nedefiniranih bolesti. Uočljivo je da dijagnostika tijekom 19. stoljeća ubrzano napreduje i što se više približava kraj stoljeća sve je veći broj preciznih, a sve manji općenitih "simptomskih" dijagnoza (*febbre*).

Prema spomenutoj klasifikaciji iz 1906. godine, četvrtina stanovništva umirala je od "bolesti i nepravilnosti u razvitku" (24,24%). Potom su slijedile zarazne bolesti (17,02%), među kojima je u kontinuitetu prednjačila *tuberkuloza* (8,45%), a u epidemijama *dizenterija* (1855.) i *španjolska influenza* (1918.). Cavtačani su u većem broju umirali i od bolesti živčevlja (13,03%), bolesti disala (10,62%) te bolesti probavila (9,10%).

Krajem 19. stoljeća i početkom 20. stoljeća povećava se broj umrlih od malignih bolesti, uz sve preciznije nazivlje. No, i tada je udio malignih bolesti malen i vjerojatno je dio slučajeva ostao skriven pod nedefiniranim dijagnozama.

Suicid pokazuje tendenciju porasta (0,47%), sa skokom početkom 20. stoljeća kada je ekonomska kriza, pojačana negativnim posljedicama procesa demografske tranzicije (višak stanovništva), došla na vrhunac i proizvela masovnu emigraciju. Nasuprot tome, broj umorstava (0,18%) višestruko je opao u odnosu na dva ranija stoljeća, što je vjerojatno u korelaciji sa stabilizacijom prilika na dubrovačko-osmanskoj granici.

Udio infektivnih uzroka smrti u Cavtatu bio je manji nego u istarskom selu Brseču. Od te skupine bolesti u Brseču je umirala četvrtina, a u Cavtatu tek šestina. To je vrlo dobar indikator da su medicinski standardi u Dubrovniku bili na višoj razini, što je i uzrokovalo raniji početak procesa demografske tranzicije na dubrovačkom prostoru nego u ostalim krajevima Dalmacije i sjeverne Hrvatske. Veći broj karcinoma u Cavtatu nego u Brseču također bi prije mogao biti indikacija nešto višeg stupnja dijagnostike na dubrovačkom području nego stvarni pokazatelj smrtnosti od te skupine bolesti.

Prilog

Tablice uzroka smrti u župi Cavtat (1825.-1918.) po dobi i spolu umrlih te mjesecu i godištu smrti, sistematizirane po klasifikaciji iz 1906. godine³²

1. Infekciозne bolesti

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>angina ulcerosa</i>									
1861/70.		1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	1	0	0	0	Spol		M	1
10 mj.		7-12.	0	0	0	0	0	0			Ž	-

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>cholera infantum</i>									
1881/90.		1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	-	-	-	-	-	-	Spol		M	-
8 mj.		7-12.	-	1	-	-	-	-			Ž	1

³² Prilikom razvrstanja uzroka smrti koristili smo se i sljedećim priručnicima: *Dictionaire abrégé des sciences médicales, redigé à Paris par une partie des collaborateurs du grand dictionnaire et enrichi d'une appendice contenant des articles nouveaux par des professeurs italiens*. Milan: par N. Bettoni, MDCCCXXIII; *Sbirka zakona i naredaba tičućih se zdravstva i zdravstvene službe. Dodatak I. za vrijeme od 1.1.1905.-1.4.1906.* Zagreb: Zdravstveni odsjek kr. zemaljske vlade, ur. Vladimir Katičić, 1906.; I. Dežman, *Rečnik lečničkog nazivlja*. Zagreb: JAZU, 1868.; Jako Gjivanović, *Brodarska higijena*. Zagreb: nakladom piščevom, 1896.; Joso Arambasin, *Liječnički rječnik*. Split: 1913.; Milan Nemičić, *Medicinski rječnik njemačko-latinsko-hrvatski*. Zagreb: naklada Kr. hrv.-slav.-dalm. zemaljske vlade, 1913.; Niccola Zingarelli, *Vocabolario della lingua italiana*. Milano: ed. Bietti, 1937/38.; B. Peričić, *Medicinski rječnik hrvatskog i njemačkog jezika*. Zadar: 1919.

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		7	<i>difterite (angina membranacea, angina minbranosa, diphteritis, diphtheritis, gola)</i>									
1841/50.		1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
1851/60.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1861/70.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1871/80.		2	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-
1881/90.		3	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-
1891/1900.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1901/10.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1911/18.		1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	1	0	1	Spol	M	4	
15 mj.-5		7-12.	1	0	1	1	1	1		Ž	3	

NAPOMENA: *angina membranacea, angina minbranosa* (1844, 1875).

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		42	<i>dissenteria (flusso, -biliosa)</i>									
1825/30.		1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
1831/40.		2	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
1841/50.		7	2	-	5	-	-	-	-	-	-	-
1851/60.		21	-	-	-	3	16	-	1	-	1	-
1861/70.		9	-	-	-	-	8	-	-	-	1	-
1871/80.		2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	0	Spol	M	21	
2 mj.-90		7-12.	7	21	11	1	2	0		Ž	21	

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>erysipelas facies</i>									
1901/10.		1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	1	0	0	0	Spol	M	-	
?		7-12.	0	0	0	0	0	0		Ž	1	

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		16	<i>febbre intermittente (f. algida, f. perniciosa, perniciosa, -albanese, -gastrico reumatica, -perniciosa)</i>									
1841/50.		8	1	1	-	-	-	1	-	2	2	1
1851/60.		1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
1861/70.		3	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
1871/80.		2	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
1881/90.		2	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	1	1	1	0	1	1	Spol	M	12	
2-72		7-12.	1	1	3	1	4	1		Ž	4	

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		2	<i>febbre puerperale (-metastastica)</i>									
1841/50.		1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
1851/60.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1861/70.		1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	1	Spol	M	-	
2-72		7-12.	0	1	0	0	0	0		Ž	2	

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		3	<i>febbre putrida (-traumatica, -nervosa)</i>									
1841/50.		3	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	1	0	0	0	0	0	Spol	M	1	
3 mj.-25		7-12.	1	0	1	0	0	0		Ž	2	

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>gangrena septico faciei</i>									
1911/18.		1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	1	0	Spol	M	-	
7		7-12.	0	0	0	0	0	0		Ž	1	

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		25	<i>gastro enterite (gastroenteritis, -acuta)</i>									
1851/60.		1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
1861/70.		5	-	-	-	2	3	-	-	-	-	-
1871/80.		3	-	-	-	1	-	1	-	1	-	-
1881/90.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1891/1900.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1901/10.		9	-	-	-	-	-	-	-	6	3	-
1911/18.		7	5	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	1	0	0	1	0	0	Spol	M	11	
3 mj.-82		7-12.	7	6	3	4	2	1		Ž	14	

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>laryngitis crouposa</i>									
1881/90.		1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	1	0	0	0	0	Spol	M	1	
4		7-12.	0	0	0	0	0	0		Ž	-	

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		4	<i>lues (febbre sifilitica, tisi gallica, -congenita)</i>									
1825/30.		1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
1831/40.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1841/50.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1851/60.		1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
1861/70.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1871/80.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1881/90.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1891/1900.		1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
1901/10.		1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	1	1	Spol	M	2	
2-37		7-12.	0	0	1	0	1	0		Ž	2	

NAPOMENA: *tisi gallica* (1825), *febbre sifilitica* (1860), *lues* (1897, 1902).

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		4	<i>morbillo (-retrocesso)</i>									
1841/50.		2	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
1851/60.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1861/70.		2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	2	Spol	M	1	
9 mj.-14		7-12.	1	0	0	1	0	0		Ž	3	

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		4	<i>parotitis ambilateralis e meningite</i>									
1881/90.		2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	0	Spol	M	-	
4		7-12.	1	0	0	0	0	0		Ž	1	

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		6	<i>pertosse (tosse, tosse canina, tosse convulsa con febbre)</i>									
1825/30.		1					-	-	-	-	1	-
1831/40.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1841/50.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1851/60.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1861/70.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1871/80.		1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
1881/90.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1891/1900.		4	2	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	1	0	2	0	0	Spol	M	2	
1-5		7-12.	0	1	0	0	0	2		Ž	4	

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>pustola maligna ossia poganac</i>									
1891/1900.		1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	0	Spol	M	1	
41		7-12.	0	0	0	0	1	0		Ž	-	

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		6	<i>scarlatina (febbre s., febbre s. complicata, scarlatina)</i>									
1861/70.		4	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
1871/80.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1881/90.		2	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	0	Spol	M	3	
3-8		7-12.	3	3	0	0	0	0		Ž	3	

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		14	<i>španjolska influencija (bronchopneumonia, bronhitis, pneumonia, upala pluća, zapala pluća)</i>									
1911/18.		14	-	-	-	-	-	-	-	14		
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	0	Spol	M	7	
5 mj.-78		7-12.	0	0	0	2	7	5		Ž	7	

NAPOMENA: Uzroci smrti naznačeni u zagradi načelno pripadaju drugoj skupini, ali ih 1918. godine pripisujemo tzv. španjolici jer je to bio temeljni uzrok. U izvorima se na nekoliko mjesta kaže: *upala pluća (španjolska influencija)* ili *upala pluća uslijed španjolske influencije* i sl.

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		3	<i>tetanus traumaticus (tetano, tetano traumatico)</i>									
1851/60.		1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
1861/70.		1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
1871/80.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1881/90.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1891/1900.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1901/10.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1911/18.		1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	0	Spol		M	2
17-64		7-12.	1	1	1	0	0	0			Ž	1

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		6	<i>tifoide (febbre gastrico tifoidea, febbre tifoidea, tifo addominale, typhus abdominalis)</i>									
1871/80.		2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
1881/90.		3	-	-	1	-	-	-	-	1	-	1
1891/1900.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1901/10.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1911/18.		1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	1	0	2	0	1	Spol		M	3
6-50		7-12.	0	2	0	0	0	0			Ž	3

Razdoblje	Ukupno	Godina u desetgodištu										
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	
1825/1918.	115	<i>tubercolosi polmonare (asthma bronchialis cum t.p., etisia, tisi, tisi p., tisi p. florida, tisi tracheale, tisi tuberculosa, tisi tuberculosa p., tisi tuberculosa florida, tisi tuberculare, tisi tuberculosa, tisischezza, tubercolosi, tubercolosis, tubercolosis congenita, tubercolosis pulmonum, tubercolosis pulmonum et intestinorum, tuberculosa, tubercolosis, tubercolosis pulmonum, tubercolosis pulmonum acuta, tubercolosis pulmonum chronica, tubercolosis pulmonum et laringis)</i>										
1825/30.	4					2	-	1	-	1	-	
1831/40.	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-	2	
1841/50.	6	-	-	-	-	1	1	1	1	1	1	
1851/60.	7	2	1	-	1	-	-	-	1	-	2	
1861/70.	16	2	1	-	3	4	2	-	3	1	-	
1871/80.	13	2	3	-	1	2	3	-	1	1	-	
1881/90.	22	1	1	2	1	1	-	1	8	4	3	
1891/1900.	20	2	1	-	3	2	4	5	-	1	2	
1901/10.	8	1	1	1	-	1	-	3	-	-	1	
1911/18.	16	-	3	1	-	5	3	2	2			
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	1	0	2	0	1	Spol		M	3
6 mj.-78		7-12.	0	2	0	0	0	0			Ž	3

NAPOMENA: *etisia* (1833-1858); *tisi...* (1825-1897); *tisi... florida* (1860-1861); *tisi tuberculosa...* (1840-1872); *tisischezza* (1825-1829); *tuberculosa* (1864); *tubercolosi...* (1850-1918).

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		6	<i>febbre consuntiva (-in conseguenza di suppurazione uterina)</i>									
1841/50.		1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
1851/60.		1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
1861/70.		3	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-
1871/80.		1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	1	0	0	0	0	Spol		M	2
10-55		7-12.	2	1	0	0	2	0			Ž	4

NAPOMENA: *febbre consuntiva in conseguenza di suppurazione uterina* (1860).

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		5	<i>meningitis tuberculosa</i>									
1881/90.		2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
1891/1900.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1901/10.		2	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-
1911/18.		1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	1	1	1	0	Spol		M	2
16 mj.-24		7-12.	0	0	1	0	1	0			Ž	3

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		12	<i>tabe mesenterica (mesenterie tuberculosa, peritonitis tuberculosa, -scrofolosa)</i>									
1851/60.		1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
1861/70.		4	-	-	1	1	-	1	-	-	1	-
1871/80.		6	-	1	-	-	2	1	1	1	-	-
1881/90.		1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	2	0	0	Spol		M	4
0-45		7-12.	3	1	2	1	1	2			Ž	8

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		6	<i>scrophulosis (affezione scroffolosa, scrofole, tabe scrofolosa)</i>									
1841/50.		1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
1851/60.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1861/70.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1871/80.		1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
1881/90.		2	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
1891/1900.		1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
1901/10.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1911/18.		1	1	-	-	-	-	-	-	-		
Dob	Mjesec smrti	1-6.	1	0	0	0	0	1	Spol	M	3	
4 mj.-18		7-12.	0	1	1	1	0	1		Ž	3	

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>vajuolo</i>									
1861/70.		1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	1	0	0	0	Spol	M	-	
39		7-12.	0	0	0	0	0	0		Ž	1	

2. Bolesti s parazita

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>catarro verminosio</i>									
1825/30.		0					-	-	-	-	-	-
1831/40.		1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	1	0	0	0	0	Spol	M	1	
9 mj.		7-12.	0	0	0	0	0	0		Ž	-	

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>echinococcus</i>									
1901/10.		1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	0	Spol	M	-	
17		7-12.	0	1	0	0	0	0		Ž	1	

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>epatitide e verminazione</i>									
1831/40.		1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	1	0	Spol	M	1	
7		7-12.	0	0	0	0	0	0		Ž	-	

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		27	<i>febbre verminosa (affezione v., f. gastrica con v., f. gastrico v., f. gastrico v. con morbillo, f. gastrico v. con morbillo retropulso, f. putrida v., glistine, soffocamento di vermi, vermi, verminazione)</i>									
1825/30.		3					-	-	-	-	1	2
1831/40.		4	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-
1841/50.		9	3	-	1	3	2	-	-	-	-	-
1851/60.		8	3	-	-	1	2	1	1	-	-	-
1861/70.		1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
1871/80.		1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
1881/90.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1891/1900.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1901/10.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1911/18.		1	-	-	-	-	-	-	1	-		
Dob	Mjesec smrti	1-6.	1	2	1	3	3	1	Spol		M	10
3 mj.-70		7-12.	5	3	4	3	1	0			Ž	17

NAPOMENA: *glistine* (1917)

3. Rak rane i pogubne otekline uobće

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu										
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	
1825/1918.		2	<i>carcinoma</i>										
1841/50.		1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1851/60.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1861/70.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1871/80.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1881/90.		1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	1	0	0	0	0	1	Spol	M	1		
70-79		7-12.	0	0	0	0	0	0		Ž	1		

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu										
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	
1825/1918.		2	<i>carcinoma hepatis (-et tuberculosis pulmonum)</i>										
1891/1900.		2	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	0	Spol	M	1		
62		7-12.	0	1	0	0	1	0		Ž	1		

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu										
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	
1825/1918.		2	<i>carcinoma mammae (affezione cancrenosa alla mammella)</i>										
1871/80.		1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
1881/90.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1891/1900.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1901/10.		1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	1	0	0	0	1	0	Spol	M	-		
54-68		7-12.	0	0	0	0	0	0		Ž	2		

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu										
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	
1825/1918.		2	<i>carcinoma uteris (uteri)</i>										
1881/90.		1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
1891/1900.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1901/10.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1911/18.		1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	1	0	0	Spol		M	-	
53-67		7-12.	0	0	1	0	0	0			Ž	2	

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu										
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	
1825/1918.		4	<i>carcinoma ventriculi (calcinoma v., cancro nello stomaco)</i>										
1881/90.		1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
1891/1900.		1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
1901/10.		2	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	1	Spol		M	3	
2 mj.-71		7-12.	0	1	0	0	2	0			Ž	1	

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu										
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	
1825/1918.		1	<i>epitelioma faciei</i>										
1901/10.		1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	1	0	0	0	Spol		M	1	
75		7-12.	0	0	0	0	0	0			Ž	-	

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		3	<i>tumore sciroso (sciro)</i>									
1825/30.		1					-	-	-	-	-	1
1831/40.		1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1841/50.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1851/60.		1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	1	0	0	0	1	0	Spol		M	-
34-77		7-12.	0	0	0	1	0	0			Ž	3

NAPOMENA: Nije sigurno da je *sciro* (*scirro*) uvijek maligni tumor. Moguće je da se radi i o rani koja dugo ne cijeli.

4. Bolesti ustrojstva tiela

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>anemia pernicioza</i>									
1911/18.		1	-	-	-	-	1	-	-	-		
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	1	Spol		M	-
1		7-12.	0	0	0	0	0	0			Ž	1

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		5	<i>artritide, (arterite!, artirice, artrite, -cronica)</i>									
1841/50.		1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
1851/60.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1861/70.		1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
1871/80.		3	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	1	1	1	0	1	0	Spol		M	2
39-90		7-12.	0	0	0	1	0	0			Ž	3

NAPOMENA: Uz ove dijagnoze zajedno je naveden i *arterite*. Vjerojatno je riječ o pisarevoj pogrešci.

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		3	<i>diabetes mellitus (diabete mellito, Zucker Krankheit)</i>									
1871/80.		1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
1881/90.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1891/1900.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1901/10.		1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
1911/18.		1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	1	0	0	0	Spol	M	3	
7-38		7-12.	0	1	1	0	0	0		Ž	-	

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		3	<i>podagra</i>									
1825/30.		1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
1831/40.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1841/50.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1851/60.		2	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	1	0	0	0	0	0	Spol	M	3	
56-77		7-12.	0	2	0	0	0	0		Ž	-	

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>purpura haemorrhagica</i>									
1911/18.		1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	0	Spol	M	1	
3		7-12.	0	0	0	0	1	0		Ž	-	

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		7	<i>rachitide (rachitis, rhachitis)</i>									
1841/50.		2	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-
1851/60.		2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1861/70.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1871/80.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1881/90.		1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
1891/1900.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1901/10.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1911/18.		2	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	1	0	0	Spol	M	4	
1 mj.-3		7-12.	1	2	1	0	1	1		Ž	3	

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>rastvorba krvi (Blutersetzung!?)</i>									
1911/18.		1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	1	0	0	0	0	Spol	M	-	
18		7-12.	0	0	0	0	0	0		Ž	1	

NAPOMENA: Obzirom da je umrli mladić od 18 godina, moguće je riječ o hemo-
filiji.

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>tumore articolare</i>									
1841/50.		1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	1	0	0	0	0	Spol	M	-	
?		7-12.	0	0	0	0	0	0		Ž	1	

5. Bolesti s nedostatka hranidbe

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		3	<i>atrofia</i>									
1841/50.		1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
1851/60.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1861/70.		1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
1871/80.		1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	1	0	0	0	Spol		M	1
3mj. -3		7-12.	0	0	0	1	1	0			Ž	2

NAPOMENA: S obzirom na dob umrlih ovdje je riječ o infantilnoj atrofiji.

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>cachezia ex alcoholismo</i>									
1881/90.		1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	1	Spol		M	-
53		7-12.	0	0	0	0	0	0			Ž	1

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		6	<i>delirium tremens (delirio)</i>									
1851/60.		2	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-
1861/70.		2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
1871/80.		1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
1881/90.		1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	1	0	1	Spol		M	5
46-55		7-12.	2	0	1	0	1	0			Ž	1

Razdoblje	Ukupno	Godina u desetgodištu										
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	
1825/1918.	273	<i>marasmo (marasmus, marasmus dementia senilis, -cronico, -cum asthma, -senile, -senile cum catarro, -senilis)</i>										
1831/40.	8	-	-	-	-	-	5	2	-	-	1	
1841/50.	37	4	1	2	3	1	4	5	4	9	4	
1851/60.	26	3	3	-	3	1	2	5	2	2	5	
1861/70.	34	1	5	3	3	2	2	4	2	5	7	
1871/80.	31	1	3	4	3	4	3	3	3	2	5	
1881/90.	37	5	3	4	7	4	-	4	4	3	3	
1891/1900.	25	1	1	5	6	2	-	1	1	1	7	
1901/10.	42	7	3	2	5	6	2	4	7	5	1	
1911/18.	33	5	6	2	4	3	5	7	1			
Dob	Mjesec smrti	1-6.	33	34	31	23	23	20	Spol		M	115
43-107		7-12.	9	17	18	13	20	32			Ž	158

Razdoblje	Ukupno	Godina u desetgodištu										
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	
1825/1918.	21	<i>natus mortus (aborto, mrtvorodeno, nato morto)</i>										
1841/50.	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	
1851/60.	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1861/70.	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1871/80.	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1881/90.	3	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-	
1891/1900.	15	-	2	2	1	4	2	-	2	2	-	
1901/10.	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1911/18.	2	-	-	1	1	-	-	-	-			
Dob	Mjesec smrti	1-6.	3	0	0	1	1	2	Spol		M	9
0		7-12.	2	1	2	2	3	4			Ž	12

NAPOMENA: Oznaka *aborto* odnosi se na preuranjeni porod. U jednom slučaju (1888) navedeno je *aborto avente 7 mesi*. U više slučajeva (svrstanih u grupu *parto prematuro*) dijete je bilo živorođeno (1 dan, 3 dana, 9 dana, 1 mjesec).

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		15	<i>parto difficile (asfisia, difficoltà di nascita et ingenita debolezza, difficoltà di parto, difficultas partus, nascita facutatissima, partus difficilis) (dijete)</i>									
1831/40.		1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
1841/50.		3	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-
1851/60.		1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
1861/70.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1871/80.		6	2	-	2	-	-	-	-	-	-	2
1881/90.		1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
1891/1900.		1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
1901/10.		2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Dob	Mjesec smrti	1-6.	1	2	2	1	2	2	Spol	M	6	
0-19 d.		7-12.	0	1	1	2	0	1		Ž	9	

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		27	<i>parto prematuro (abortito, aborto, nascita prematura, nedonošče, p. immaturo)</i>									
1825/30.		4					-	-	2	1	-	1
1831/40.		3	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-
1841/50.		5	-	-	-	-	-	1	1	1	1	1
1851/60.		5	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-
1861/70.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1871/80.		3	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-
1881/90.		2	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-
1891/1900.		2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
1901/10.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1911/18.		3	-	-	-	1	-	-	1	1		
Dob	Mjesec smrti	1-6.	1	2	3	2	0	2	Spol	M	13	
0-8 d.		7-12.	3	3	1	2	3	5		Ž	14	

NAPOMENA: Vidi napomenu pod *natus mortuus*.

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		22	<i>vecchiaja (ostarjelost, starost)</i>									
1825/30.		3					-	1	-	-	1	1
1831/40.		5	1	1	-	-	-	-	-	1	1	1
1841/50.		2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
1851/60.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1861/70.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1871/80.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1881/90.		1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
1891/1900.		3	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-
1901/10.		1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
1911/18.		7	1	-	-	1	-	-	3	2		
Dob	Mjesec smrti	1-6.	5	0	0	2	1	2	Spol		M	12
72-92		7-12.	0	2	1	1	7	1			Ž	10

7. Bolesti živčevlja

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>abscessus cerebri</i>									
1901/10.		1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	0	Spol		M	-
14		7-12.	0	0	1	0	0	0			Ž	1

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		76	<i>apoplessia (apoplexia, assalto apopletrico, colpo, colpo apopletrico, colpo fulminante, kap, sincope, sincope fulminante, -fulminante, -grave)</i>									
1825/30.		4					-	1	-	-	2	1
1831/40.		12	3	1	1	-	3	2	1	-	-	1
1841/50.		8	2	-	-	1	1	-	-	2	1	1
1851/60.		11	2	1	-	2	1	-	2	1	1	1
1861/70.		15	3	1	3	-	1	1	-	3	2	1
1871/80.		15	2	-	3	1	2	-	1	3	-	3
1881/90.		2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
1891/1900.		5	1	1	-	1	-	-	-	-	-	2
1901/10.		2	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-
1911/18.		2	1	-	-	-	-	-	1	-		
Dob	Mjesec smrti	1-6.	10	10	8	8	6	5	Spol		M	38
16-95		7-12.	6	7	4	6	4	2			Ž	38

NAPOMENA: "Bolesno stanje mozga, karakterizirano somnolencijom, smanjenjem senzibiliteta i pokreta, te najčešće, sporim udisajima i brzim izdisajima, te sporim, mekim pulsom" (*Dictionaire abrégé des sciences médicales...*). Oko 1870. javlja se razlika između *apoplexije cerebri* i *apoplexije cordis*, koju nalazimo i u ovdje upotrijebljenoj klasifikaciji iz 1906. Po Jaku Gjivanoviću, apopleksija je "prodiranje krvi u moždane, uslijed navale ili zapreke kolanja krvi u moždanima, kod mana na srcu i bolesti u plućima, i kod onih koji mnogo jedu i piju. Kod stare čeljadi može se dogoditi ako su im krvne žile postale krhke" (J. Gjivanović, *Brodarska higijena*).

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		28	<i>apoplessia cerebrale</i> (-cerebri, -o congestione cerebrale, -per alcolismo)									
1881/90.		8	-	-	2	-	2	1	1	2	-	-
1891/1900.		9	-	1	-	2	-	1	1	-	3	1
1901/10.		6	1	1	1	-	-	1	-	-	-	2
1911/18.		5	-	-	-	-	-	1	3	1		
Dob	Mjesec smrti	1-6.	5	1	5	4	4	0	Spol		M	18
27-89		7-12.	0	4	2	2	1	0			Ž	10

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>apoplessia consuntiva</i>									
1871/80.		1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	0	Spol		M	-
28		7-12.	0	0	0	0	1	0			Ž	1

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		3	<i>apoplessia sanguigna (-secundaria)</i>									
1831/40.		3	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	1	Spol		M	1
8 sati-67		7-12.	0	0	1	0	0	1			Ž	2

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		4	<i>apoplessia sierosa</i>									
1831/40.		2	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-
1841/50.		2	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	2	0	0	1	Spol	M	1	
63-86		7-12.	0	0	1	0	0	0		Ž	3	

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>commotio cerebri</i>									
1901/10.		1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	1	0	0	Spol	M	0	
47		7-12.	0	0	0	0	0	0		Ž	1	

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		2	<i>congestione cerebrale (stasi c.)</i>									
1861/70.		1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
1871/80.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1881/90.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1891/1900.		1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	1	Spol	M	1	
59-63		7-12.	0	1	0	0	0	0		Ž	1	

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		24	<i>convulsioni</i>									
1831/40.		4	-	-	-	-	1	2	1	-	-	-
1841/50.		6	-	-	1	-	2	-	-	-	-	3
1851/60.		6	-	2	-	1	-	1	1	-	-	1
1861/70.		4	2	-	-	-	1	-	-	1	-	-
1871/80.		3	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-
1881/90.		1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	4	3	0	1	1	2	Spol		M	11
5 d.-5		7-12.	2	3	2	2	3	1			Ž	13

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu										
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	
1825/1918.		11	<i>eclampsia (eklampsia, -infantum, -neonatorum)</i>										
1881/90.		3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
1891/1900.		3	-	-	-	1	-	-	-	-	2	-	
1901/10.		3	-	-	-	1	-	1	-	1	-	-	
1911/18.		2	-	-	1	-	-	-	-	1			
Dob	Mjesec smrti	1-6.	2	0	1	2	2	0	Spol		M	6	
7 mj.-9		7-12.	1	0	0	1	2	0			Ž	5	

Razdoblje	Ukupno	Godina u desetgodištu										
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	
1825/1918.	10	<i>emiplegia (emipoplesia, hemiplegia, -e delirio potutorum, -sinistra cum ascite)</i>										
1831/40.	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
1841/50.	5	1	-	1	1	-	1	-	1	-	-	
1851/60.	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1861/70.	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1871/80.	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1881/90.	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	
1891/1900.	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
1901/10.	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	
Dob	Mjesec smrti	1-6.	2	0	1	2	2	0	Spol		M	6
51-86		7-12.	1	0	0	1	2	0			Ž	5

Razdoblje	Ukupno	Godina u desetgodištu										
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	
1825/1918.	2	<i>encefalite</i>										
1841/50.	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	
1851/60.	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1861/70.	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	1	0	0	0	Spol		M	2
4 mj.-13 mj.		7-12.	1	0	0	0	0	0			Ž	-

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		4	<i>epilepsia</i>									
1851/60.		2	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-
1861/70.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1871/80.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1881/90.		1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
1891/1900.		1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	1	0	2	1	0	Spol	M	3	
17-75		7-12.	0	0	0	0	0	0		Ž	1	

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>haemoragia cerebri</i>									
1881/90.		1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	0	Spol	M	-	
76		7-12.	0	0	0	0	1	0		Ž	1	

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		13	<i>idrocefalo (hydrocefalus, hydrocephalus chron. et bronchiitis acuta, idrocefalite, -acuto, -acutissimo)</i>									
1841/50.		1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
1851/60.		1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
1861/70.		2	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
1871/80.		1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
1881/90.		5	-	-	-	1	-	-	3	1	-	-
1891/1900.		2	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
1901/10.		1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	1	0	1	2	3	Spol	M	7	
3 mj.-4		7-12.	1	2	0	1	2	0		Ž	6	

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		11	<i>meningitis (menengitis, meningite, -acuta)</i>									
1841/50.		1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
1851/60.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1861/70.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1871/80.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1881/90.		2	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-
1891/1900.		3	-	-	-	1	-	-	1	1	-	-
1901/10.		1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
1911/18.		4	1	-	-	2	-	-	1	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	1	0	2	2	1	0	Spol		M	5
0-73		7-12.	1	0	1	0	2	1			Ž	6

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		3	<i>metastasi cerebrale</i>									
1861/70.		3	-	-	1	1	-	1	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	1	1	0	0	Spol		M	1
4 mj.-72		7-12.	0	0	0	0	0	1			Ž	2

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu										
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	
1825/1918.		3	<i>myelitis (mielite cronica)</i>										
1861/70.		1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	
1871/80.		1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	
1881/90.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1891/1900.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1901/10.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1911/18.		1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	0	Spol			M	3
64-75		7-12.	0	0	2	0	1	0				Ž	-

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu										
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	
1825/1918.		10	<i>paralisi (-cerebrale, paralisia, paralis cerebralis)</i>										
1825/30.		2					-	-	1	-	-	1	
1831/40.		1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
1841/50.		1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	
1851/60.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1861/70.		4	1	2	-	-	-	1	-	-	-	-	
1871/80.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1881/90.		1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	
1891/1900.		1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	1	2	1	0	1	Spol			M	4
3 mj.-76		7-12.	0	0	1	2	1	1				Ž	6

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>paralysis muscularis</i>									
1891/1900.		1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	0	Spol	M	-	
33		7-12.	0	0	0	1	0	0		Ž	1	

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>paralysis progressiva</i>									
1891/1900.		1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	0	Spol	M	1	
39		7-12.	0	0	0	0	0	1		Ž	-	

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>paraplegia</i>									
1871/80.		1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	0	Spol	M	1	
75		7-12.	0	0	0	1	0	0		Ž	-	

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>sciatica</i>									
1825/30.		1					-	-	1	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	0	Spol	M	-	
44		7-12.	0	0	0	1	0	0		Ž	1	

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu										
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	
1825/1918.		2	<i>tabes dorsalis (t. dorsualis et ulcus ventriculi)</i>										
1881/90.		1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
1891/1900.		1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	1	0	0	0	Spol			M	1
57-75		7-12.	0	0	1	0	0	0				Ž	1

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu										
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	
1825/1918.		8	<i>trismo</i>										
1841/50.		3	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-
1851/60.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1861/70.		4	-	-	-	-	1	-	1	1	1	-	-
1871/80.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1881/90.		1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	2	2	1	1	0	1	Spol			M	2
7 dana-4		7-12.	0	0	0	0	0	1				Ž	6

8. Bolesti sjetila

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>cancrena sull'occhio</i>									
1825/30.		1					-	-	-	-	-	1
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	1	0	0	0	0	Spol		M	1
66		7-12.	0	0	0	0	0	0			Ž	-

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>morbus Menieri</i>									
1911/18.		1	-	-	-	1	-	-	-	-		
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	0	Spol		M	-
46		7-12.	0	0	1	0	0	0			Ž	1

9. Bolesti srca i žilja

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		2	<i>aneurisma (-saceiforme)</i>									
1851/60.		1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
1861/70.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1871/80.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1881/90.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1891/1900.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1901/10.		1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	1	0	0	0	Spol		M	2
5-46		7-12.	0	0	1	0	0	0			Ž	-

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>angina pectoris</i>									
1881/90.		1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	1	0	0	Spol	M	1	
69		7-12.	0	0	0	0	0	0		Ž	0	

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		12	<i>apoplessia cordis (apoplexia c., paralysis cordis, paralysis cardiaca, srčana kap)</i>									
1891/1900.		2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
1901/10.		6	1	-	1	1	-	1	-	1	1	-
1911/18.		4	-	-	-	1	1	-	1	1		
Dob	Mjesec smrti	1-6.	3	2	2	0	2	0	Spol	M	8	
9-81		7-12.	0	0	2	1	0	0		Ž	4	

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		6	<i>cancrena (gangrena pedis, -senile)</i>									
1831/40.		2	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-
1841/50.		2	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-
1851/60.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1861/70.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1871/80.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1881/90.		1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1891/1900.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1901/10.		1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	1	0	2	1	0	Spol	M	2	
48-92		7-12.	0	0	0	2	0	0		Ž	4	

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>dilatazione delle vene polmonari</i>									
1871/80.		1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	0	Spol	M	-	
9 mj.		7-12.	0	0	0	0	1	0		Ž	1	

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		2	<i>disordine cardiaco (d. precordiale)</i>									
1861/70.		1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
1871/80.		1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	0	Spol	M	1	
5-60		7-12.	0	0	0	2	0	0		Ž	1	

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		4	<i>idropericardite (idropericardia, hidropeicardia)</i>									
1861/70.		2	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-
1871/80.		2	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	2	1	0	0	Spol	M	1	
64-78		7-12.	0	0	0	1	0	0		Ž	3	

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>myocarditis</i>									
1901/10.		1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	0	Spol	M	1	
57		7-12.	0	0	0	0	0	1		Ž	-	

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>pericardite cronica</i>									
1871/80.		1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	1	Spol	M	1	
54		7-12.	0	0	0	0	0	0		Ž	-	

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		37	<i>vitium cordis (anasarca per vizio di cuore, antico vizio, asma e idropisia di petto, asthma cardiacum, srčana bolest, srčana mana, vizio precordiali, vizio precordiale)</i>									
1831/40.		1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
1841/50.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1851/60.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1861/70.		2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
1871/80.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1881/90.		6	-	1	-	1	-	-	-	1	3	-
1891/1900.		10	-	1	3	-	1	1	2	2	-	-
1901/10.		14	1	3	-	3	2	-	2	1	-	2
1911/18.		4	-	-	-	-	2	-	1	1	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	5	4	3	3	2	3	Spol	M	16	
5-83		7-12.	2	2	3	1	4	5		Ž	21	

10. Bolesti disala

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu										
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	
1825/1918.		1	<i>affezione polmonare</i>										
1861/70.		1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	0	Spol	M	-		
		7-12.	0	0	0	1	0	0		Ž	1		
32													

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu										
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	
1825/1918.		1	<i>affezione trachiale</i>										
1831/40.		1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	0	Spol	M	-		
		7-12.	0	0	0	0	0	1		Ž	1		
57													

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		22	<i>asma (asthma, asma, assalto asmatico, zaduha, -bronchiale, -bronchialis, -cronico complicato, -e febbre, -e polmonea)</i>									
1825/30.		2					-	-	-	-	2	-
1831/40.		3	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-
1841/50.		5	1	1	1	1	-	-	-	-	1	-
1851/60.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1861/70.		1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
1871/80.		2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
1881/90.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1891/1900.		5	1	-	-	2	1	-	-	-	1	-
1901/10.		1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
1911/18.		3	-	-	2	-	-	-	1	-		
Dob	Mjesec smrti	1-6.	6	3	1	3	1	0	Spol	M	10	
		7-12.	0	3	0	1	2	2		Ž	12	
17-80												

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		34	<i>bronchitis (bronchite, bronchitide, bronchittide, -acuta, -capillaris, -cronica)</i>									
1831/40.		1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
1841/50.		2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
1851/60.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1861/70.		1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
1871/80.		5	1	-	-	1	1	-	-	1	1	-
1881/90.		2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
1891/1900.		9	-	-	1	1	2	-	4	-	-	1
1901/10.		8	1	-	1	2	4	-	-	-	-	-
1911/18.		6	-	-	1	3	2	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	6	3	4	5	2	1	Spol	M	20	
12 d.-82		7-12.	1	1	2	1	2	6		Ž	14	

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		6	<i>broncho pneumonia (b. pneumonitis, bronchito p.)</i>									
1891/1900.		1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
1901/10.		1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1911/18.		4	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	1	3	0	1	Spol	M	1	
3 mj.-72		7-12.	0	0	0	1	0	0		Ž	5	

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		28	<i>catarro polmonare (affezione catarrale, catarrale affezione di petto, c., c. bronco polmonare cronico, c. bronhitide, c. cronico, c. senile, congestione catarrale pituitosa, febbre catarrale, febbre catarrosa)</i>									
1831/40.		10	-	-	-	-	1	1	2	4	1	1
1841/50.		6	-	-	-	-	1	1	1	2	1	-
1851/60.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1861/70.		4	-	-	2	-	-	-	1	-	-	1
1871/80.		1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
1881/90.		7	-	-	-	2	3	-	2	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	2	4	4	3	1	1	Spol	M	13	
2 mj.-86		7-12.	1	2	0	2	3	5		Ž	15	

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>collapsus pulmonum</i>									
1891/1900.		1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	0	Spol	M	1	
67		7-12.	1	0	0	0	0	0		Ž	-	

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>congestione polmonare</i>									
1841/50.		1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	1	Spol	M	1	
50		7-12.	0	0	0	0	0	0		Ž	-	

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu										
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	
1825/1918.		6	<i>emoragia polmonare (emoftisi, sbocco di e. polmonare)</i>										
1841/50.		2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
1851/60.		1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1861/70.		1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
1871/80.		2	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	2	0	0	2	0	0	Spol		M	6	
24-62		7-12.	0	0	0	1	0	1			Ž	-	

NAPOMENA: emoftisi (1842, 1850, 1852).

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu										
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	
1825/1918.		2	<i>emphysema pulmonum</i>										
1901/10.		2	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	0	Spol		M	-	
70-71		7-12.	0	0	0	1	0	1			Ž	2	

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu										
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	
1825/1918.		1	<i>empiema polmonare</i>										
1861/70.		1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	0	Spol		M	-	
40		7-12.	0	0	0	0	1	0			Ž	1	

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>espulsione polmonare</i>									
1831/40.		1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	0	Spol	M	1	
61		7-12.	0	0	0	1	0	0		Ž	-	

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>glandole</i>									
1871/80.		1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	1	0	0	0	Spol	M	1	
3		7-12.	0	0	0	0	0	0		Ž	-	

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		10	<i>idrotorace</i>									
1831/40.		4	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1
1841/50.		1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
1851/60.		2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1861/70.		3	-	-	-	-	1	1	-	1	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	3	2	0	1	1	0	Spol	M	3	
27-78		7-12.	0	1	0	0	1	1		Ž	7	

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>laryngitis chronica</i>									
1891/1900.		1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	0	Spol	M	1	
64		7-12.	0	1	0	0	0	0		Ž	0	

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu										
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	
1825/1918.		1	<i>metastasi di petto</i>										
1881/90.		1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	1	Spol	M	1		
5 mj.		7-12.	0	0	0	0	0	0		Ž	0		

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu										
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	
1825/1918.		3	<i>oedema pulmonum (edema p.)</i>										
1881/90.		1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
1891/1900.		1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
1901/10.		1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	1	0	Spol	M	2		
47-52		7-12.	0	0	0	1	0	1		Ž	1		

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu										
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	
1825/1918.		15	<i>paralisi polmonare (marasmo con p.p., sincope p.)</i>										
1851/60.		1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
1861/70.		7	-	-	4	1	-	-	-	-	1	1	1
1871/80.		3	-	-	-	1	-	-	1	1	-	-	-
1881/90.		4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	3	0	6	1	1	1	Spol	M	7		
8-90		7-12.	0	2	0	0	1	0		Ž	8		

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		6	<i>pleuropneumonia (pleuro pneumonitis)</i>									
1841/50.		1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
1851/60.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1861/70.		2	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
1871/80.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1881/90.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1891/1900.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1901/10.		2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
1911/18.		1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	1	0	1	0	1	1	Spol		M	2
10 mj.-71		7-12.	0	1	0	0	1	0			Ž	4

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		28	<i>pneumonia (flemasia polmonare, infiammazione polmonare, pleumonite, pneumonite, pneumonitis, polmonea, polmonite, pulmonta, upala pluća, -catarrhalis, -cronica, -i paranoia, -sinistra, -traumatica)</i>									
1841/50.		8	2	-	1	3	1	-	-	1	-	-
1851/60.		4	1	-	-	-	-	2	1	-	-	-
1861/70.		2	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-
1871/80.		2	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-
1881/90.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1891/1900.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1901/10.		7	-	-	3	1	1	1	-	-	-	1
1911/18.		5	-	2	-	-	1	-	1	1	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	4	4	3	3	1	1	Spol		M	12
3-80		7-12.	3	4	1	0	0	4			Ž	16

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		4	<i>tabe polmonare (-e epatico)</i>									
1851/60.		2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
1861/70.		1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
1871/80.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1881/90.		1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	1	0	0	1	Spol	M	3	
22-50		7-12.	0	0	1	0	1	0		Ž	1	

NAPOMENA: Iscrpljenost nakon kronične plućne bolesti.

11. Bolesti probavila

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>abscessus hepatis</i>									
1911/18.		1	-	-	1	-	-	-	-	-		
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	0	Spol	M	-	
36		7-12.	0	0	1	0	0	0		Ž	1	

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		5	<i>anasarca (idropisia a.)</i>									
1841/50.		2	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-
1851/60.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1861/70.		1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
1871/80.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1881/90.		2	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	1	0	Spol	M	3	
24-84		7-12.	0	1	0	0	1	2		Ž	2	

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		5	<i>ascite (idrope a.)</i>									
1841/50.		4	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-
1851/60.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1861/70.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1871/80.		1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	1	0	1	1	Spol	M	1	
42-94		7-12.	1	0	0	0	0	1		Ž	4	

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		2	<i>cancrena intestinalne</i>									
1831/40.		2	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	0	Spol	M	1	
24-68		7-12.	0	1	0	0	0	1		Ž	1	

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		6	<i>catarro intestinale (akutni katar u crijevima, catarrhus intestinalis acutus, catarrhus intestini)</i>									
1881/90.		5	-	-	-	1	-	-	-	-	3	1
1891/1900.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1901/10.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1911/18.		1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	0	Spol	M	2	
3 mj.-96		7-12.	0	4	2	0	0	0		Ž	4	

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		3	<i>cirrhosis hepatis (ciroza jetre)</i>									
1891/1900.		1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
1901/10.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1911/18.		2	-	-	-	-	1	-	1	-		
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	1	1	0	Spol		M	1
57-78		7-12.	0	0	1	0	0	0			Ž	2

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>collica bigliosa con ernia</i>									
1825/30.		1					-	-	-	-	-	1
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	1	0	0	0	0	Spol		M	1
54		7-12.	0	0	0	0	0	0			Ž	-

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>costipazione</i>									
1825/30.		1					-	-	-	1	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	1	0	0	0	0	Spol		M	-
1 mj.		7-12.	0	0	0	0	0	0			Ž	1

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		15	<i>enteritis (antherites, -acuta, -catarrhalis, -catarrhalis acuta)</i>									
1881/90.		1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
1891/1900.		7	-	-	-	3	-	-	2	1	-	1
1901/10.		4	1	2	-	-	1	-	-	-	-	-
1911/18.		3	-	-	-	2	-	1	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	1	0	1	0	0	5	Spol		M	9
3 mj.-76		7-12.	2	2	1	1	0	2			Ž	6

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		4	<i>epatite (gastro e., hepatitis parenchymatosa, infiammazione al fegato)</i>									
1841/50.		1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
1851/60.		1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
1861/70.		1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
1871/80.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1881/90.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1891/1900.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1901/10.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1911/18.		1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	2	0	0	Spol		M	1
20 mj.-66		7-12.	0	0	0	1	0	1			Ž	3

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		6	<i>ernia (hernia, -incarcerata, -strozzata)</i>									
1825/30.		1					-	1	-	-	-	-
1831/40.		2	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
1841/50.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1851/60.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1861/70.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1871/80.		1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1881/90.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1891/1900.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1901/10.		2	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	2	0	Spol		M	3
11 mj.-74		7-12.	1	0	2	1	0	0			Ž	3

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu										
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	
1825/1918.		1	<i>estradio intestinale</i>										
1861/70.		1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	0	Spol		M	1	
71		7-12.	0	0	0	1	0	0			Ž	-	

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		10	<i>febbre gastrica (affezione gastrico nervosa, -catarale, -nervosa, -romatica)</i>									
1831/40.		3	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-
1841/50.		1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
1851/60.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1861/70.		3	-	-	1	-	-	-	-	-	1	1
1871/80.		3	-	-	1	-	1	-	-	-	-	1
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	1	0	1	0	2	Spol		M	6
6 mj.-50		7-12.	0	1	1	2	1	1			Ž	4

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		5	<i>gastrico (gastrite, gastritide, gastritide cronica, gastro, -reumatico)</i>									
1841/50.		1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1851/60.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1861/70.		3	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-
1871/80.		1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	2	0	1	0	0	Spol		M	2
10 mj.-79		7-12.	1	1	0	0	0	0			Ž	3

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		2	<i>gastrico bilioso</i>									
1851/60.		1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
1861/70.		1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	1	0	0	0	0	0	Spol		M	2
72-75		7-12.	0	0	1	0	0	0			Ž	-

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		65	<i>idropisia (hydropisia, hydropisis, idrope, idrope e polmonea, idrope generale, idrope universale, -generale)</i>									
1825/30.		19					2	1	3	-	7	6
1831/40.		15	-	2	4	3	3	1	1	1	-	-
1841/50.		4	1	-	-	1	-	-	-	-	2	-
1851/60.		9	2	2	-	-	-	3	1	1	-	-
1861/70.		6	-	3	1	-	2	-	-	-	-	-
1871/80.		8	1	1	1	1	-	1	-	1	1	1
1881/90.		1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
1891/1900.		1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
1901/10.		1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
1911/18.		1	-	-	-	-	-	-	1	-		
Dob	Mjesec smrti	1-6.	5	8	7	7	3	1	Spol	M	20	
3 mj.-90		7-12.	8	3	3	9	5	6		Ž	45	

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>illeus</i>									
1881/90.		1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	1	0	0	0	Spol	M	-	
62		7-12.	0	0	0	0	0	0		Ž	1	

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		2	<i>ostruzione al fegato (o.)</i>									
1825/30.		2					1	1	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	1	0	Spol	M	-	
54-60		7-12.	0	0	0	0	1	0		Ž	2	

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		4	<i>peritonitis</i>									
1891/1900.		3	-	-	-	-	-	1	1	-	-	1
1901/10.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1911/18.		1	-	-	-	1	-	-	-	-		
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	1	0	0	0	Spol	M	1	
17-58		7-12.	0	2	1	0	0	0		Ž	3	

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		4	<i>ulcus ventriculi</i>									
1891/1900.		2	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-
1901/10.		1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1911/18.		1	-	-	1	-	-	-	-	-		
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	1	1	0	0	Spol	M	2	
53-76		7-12.	1	0	0	0	0	1		Ž	2	

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>volvolo intestinale</i>									
1861/70.		1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	0	Spol	M	-	
70		7-12.	1	0	0	0	0	0		Ž	1	

12. Bolesti žlijezda

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>lymphagvitis(!) manus de terae</i>									
1881/90.		1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	1	0	0	0	0	0	Spol	M	-	
53		7-12.	0	0	0	0	0	0		Ž	1	

NAPOMENA: Vjerojatno pisareva pogreška: radi se ili o *lymphangiitisu* ili *lymphadenitisu*.

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		2	<i>mesenterite cronica (-linfatica)</i>									
1871/80.		2	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	0	Spol	M	-	
3-10		7-12.	1	0	1	0	0	0		Ž	2	

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		7	<i>nephritis (upala bubreaga, -acuta)</i>									
1891/1900.		2	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-
1901/10.		2	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-
1911/18.		3	-	-	-	-	2	-	-	1		
Dob	Mjesec smrti	1-6.	2	1	0	0	0	1	Spol		M	3
1-61		7-12.	0	0	0	0	3	0			Ž	4

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		3	<i>ritenzione d'orina (r. d-acqua, -r. d'o. e vecchiaia)</i>									
1831/40.		2	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
1841/50.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1851/60.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1861/70.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1871/80.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1881/90.		1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	1	0	Spol		M	3
47-90		7-12.	1	1	0	0	0	0			Ž	-

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>uraemia</i>									
1911/18.		1	-	-	-	-	-	1	-	-		
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	0	Spol		M	1
37		7-12.	0	0	0	0	0	1			Ž	-

14. Bolesti spolovila

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>catarro uterino</i>									
1881/90.		1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	0	Spol	M	-	
66		7-12.	0	1	0	0	0	0		Ž	1	

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>gangrena allo scroto</i>									
1841/50.		1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	0	Spol	M	1	
34		7-12.	0	0	1	0	0	0		Ž	-	

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3 *	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>endometritis chronica</i>									
1901/10.		1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	0	Spol	M	-	
55		7-12.	0	0	1	0	0	0		Ž	1	

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>metritide acuta</i>									
1831/40.		1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	1	0	0	0	0	Spol	M	-	
26		7-12.	0	0	0	0	0	0		Ž	1	

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>metrorragia</i>									
1851/60.		1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	0	Spol		M	-
38		7-12.	0	0	1	0	0	0			Ž	1

15. Bolesti roditelja

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>metroperitonite puerperale</i>									
1881/90.		1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	1	0	0	0	Spol		M	-
21		7-12.	0	0	0	0	0	0			Ž	1

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		3	<i>parto difficile (p. contro natura, sincope fulminante seguita a parto naturale) (majka)</i>									
1851/60.		1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
1861/70.		1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
1871/80.		1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	0	Spol		M	-
24-45		7-12.	0	0	1	0	2	0			Ž	3

16. Bolesti kosti

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>caries ossium</i>									
1901/10.		1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	0	Spol	M	-	
22		7-12.	0	0	0	0	1	0		Ž	1	

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>osteo myelitis</i>									
1911/18.		1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	0	Spol	M	-	
21 mj.		7-12.	0	0	1	0	0	0		Ž	1	

17. Bolesti kože

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>carbonchio</i>									
1861/70.		1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	1	0	0	0	0	0	Spol	M	1	
38		7-12.	0	0	0	0	0	0		Ž	-	

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>furunculosis infantum</i>									
1911/18.		1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	0	Spol	M	-	
1		7-12.	0	1	0	0	0	0		Ž	1	

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>vomica</i>									
1831/40.		1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	1	0	0	0	0	0	Spol		M	1
32		7-12.	0	0	0	0	0	0			Ž	-

18. Smrt s nezgode

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		11	<i>annegamento (annegato, lommusione involontaria, si annegò, utopljenje, -accidentale)</i>									
1831/40.		1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
1841/50.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1851/60.		1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
1861/70.		3	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
1871/80.		2	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-
1881/90.		2	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-
1891/1900.		1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
1901/10.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1911/18.		1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	2	0	0	2	0	Spol		M	10
5-42		7-12.	1	2	1	0	1	2			Ž	1

NAPOMENA: *lommusione involontaria* (ribajući ujutro na rtu Sv. Stjepana)

Razdoblje	Uku- pno	Godina u desetgodištu										
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	
1825/1918.	9	<i>caduta (commotio cerebri cum fractura baseus uslijed skoka sa željezničkog vlaka u toku, commozione cerebrale per c. all' albero del piroscavo, pad, precipitò della strada, precipitosa dalle scalle, -o conseguente commozione cerebrale, -s broda)</i>										
1825/30.	1					-	-	-	-	-	1	
1831/40.	2	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	
1841/50.	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1851/60.	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1861/70.	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	
1871/80.	3	-	-	-	-	-	1	1	-	1	-	
1881/90.	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1891/1900.	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1901/10.	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	
1911/18.	1	-	-	-	1	-	-	-	-			
Dob	Mjesec smrti	1-6.	2	1	1	0	1	0	Spol		M	5
8 mj.-74		7-12.	0	0	0	0	1	3			Ž	4

Razdoblje	Uku- pno	Godina u desetgodištu										
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	
1825/1918.	3	<i>ferimento accidentale (ferita mortale, ferita prodotta da accidente esplosione di arma da fuoco)</i>										
1841/50.	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	
1851/60.	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1861/70.	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	
1871/80.	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	2	0	Spol		M	2
38-56		7-12.	0	0	1	0	0	0			Ž	1

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>mors accidentalis</i>									
1901/10.		1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	1	0	0	0	Spol		M	-
71		7-12.	0	0	0	0	0	0			Ž	1

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		2	<i>opekline (combustio)</i>									
1901/10.		1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
1911/18.		1	-	-	-	-	-	-	-	1		
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	0	Spol		M	-
6-54		7-12.	0	0	1	1	0	0			Ž	2

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		2	<i>otrovanje (fungo emutade)</i>									
1851/60.		1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
1911/18.		1	1	-	-	-	-	-	-			
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	1	0	0	0	Spol		M	1
67-70		7-12.	0	0	0	1	0	0			Ž	1

19. Samoubojstvo

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		8	<i>suicidium (samoubojstvo, suicidio, -ex insania, -inghiottò più once di acido solforico per suicidarsi e moriva dopo due ore circa, -u nastupu časovita ludila; utopljenje u puču pri nastupu časovitog ludila)</i>									
1861/70.		2	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-
1871/80.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1881/90.		1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
1891/1900.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1901/10.		2	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
1911/18.		3	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	1	2	1	1	1	Spol	M	5	
23-67		7-12.	0	0	0	1	1	0		Ž	3	

20. Umorstvo ili ubojstvo

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>pao pred neprijateljem</i>									
1911/18.		1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	1	Spol	M	1	
29		7-12.	0	0	0	0	0	0		Ž	-	

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		2	<i>(ubojstvo) per mano assassina</i>									
1841/50.		1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
1851/60.		1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	0	Spol	M	1	
26-47		7-12.	0	0	0	1	0	1		Ž	1	

21. Nerazvrstano

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		2	<i>angvite</i>									
1841/50.		2	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	0	Spol		M	2
14-35		7-12.	0	0	0	1	0	1			Ž	-

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>ansico</i>									
1861/70.		1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	0	Spol		M	-
53		7-12.	0	0	0	0	1	0			Ž	1

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>catarro apoplectico</i>									
1831/40.		1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	0	Spol		M	1
61		7-12.	0	0	1	0	0	0			Ž	-

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		42	<i>febbre (febre, febris, -con scioglimento di corpo, -e caduta)</i>									
1825/30.		29					10	2	4	4	5	4
1831/40.		11	3	-	3	-	5	-	-	-	-	-
1841/50.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1851/60.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1861/70.		1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
1871/80.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1881/90.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1891/1900.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1901/10.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1911/18.		1	-	-	-	-	-	-	-	1		
Dob	Mjesec smrti	1-6.	4	1	4	2	5	4	Spol	M	21	
6 d.-90		7-12.	2	6	2	4	3	5		Ž	21	

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>febbre adinamitica</i>									
1841/50.		1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	1	0	0	0	0	Spol	M	1	
28		7-12.	0	0	0	0	0	0		Ž	-	

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>febbre autunale</i>									
1831/40.		1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	1	0	0	0	0	0	Spol	M	1	
3 mj.		7-12.	0	0	0	0	0	0		Ž	-	

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		2	<i>febbre esantematica</i>									
1841/50.		2	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	0	Spol	M	-	
5-34		7-12.	0	2	0	0	0	0		Ž	2	

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		9	<i>gastro meningite (gastromeningite, -irritativo)</i>									
1841/50.		4	-	-	2	1	1	-	-	-	-	-
1851/60.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1861/70.		2	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
1871/80.		3	-	-	1	-	-	-	-	1	-	1
Dob	Mjesec smrti	1-6.	3	0	1	0	1	1	Spol	M	3	
3 mj.-43		7-12.	1	1	0	0	0	1		Ž	6	

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		10	<i>infiammazione</i>									
1841/50.		3	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2
1851/60.		3	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-
1861/70.		2	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
1871/80.		1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
1881/90.		1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	2	1	1	1	0	1	Spol	M	6	
5 mj.-81		7-12.	2	0	0	1	0	1		Ž	4	

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>isfagia pertinale</i>									
1871/80.		1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	0	Spol	M	-	
10 d.		7-12.	0	0	0	0	1	0		Ž	1	

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>mentecatta</i>									
1861/70.		1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	1	0	0	Spol	M	-	
62		7-12.	0	0	0	0	0	0		Ž	1	

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>metastasi</i>									
1861/70.		1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	0	Spol	M	1	
10 mj.		7-12.	0	1	0	0	0	0		Ž	-	

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>metastasi podagrosa al petto</i>									
1841/50.		1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	0	Spol	M	-	
50		7-12.	0	0	0	0	0	1		Ž	1	

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu										
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	
1825/1918.		1	<i>morte improvisa</i>										
1831/40.		1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	1	0	Spol		M	-	
28		7-12.	0	0	0	0	0	0			Ž	1	

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu										
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	
1825/1918.		3	<i>nervina</i>										
1841/50.		1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
1851/60.		1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1861/70.		1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	1	Spol		M	3	
7-32		7-12.	1	0	0	1	0	0			Ž	-	

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu										
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	
1825/1918.		1	<i>piaghe croniche</i>										
1841/50.		1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	0	Spol		M	-	
82		7-12.	1	0	0	0	0	0			Ž	1	

Razdoblje		Ukupno	Godina u desetgodištu										
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	
1825/1918.		1	<i>reumatica nervosa</i>										
1861/70.		1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	1	Spol		M	-	
80		7-12.	0	0	0	0	0	0			Ž	1	

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		34	<i>spasmo (spasimo, spasmus, -glottidis)</i>									
1841/50.		13	-	3	1	1	-	-	-	5	-	3
1851/60.		2	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-
1861/70.		6	-	-	2	-	1	1	1	-	1	-
1871/80.		9	2	1	-	1	-	1	-	2	1	1
1881/90.		3	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-
1891/1900.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1901/10.		0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1911/18.		1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	1	2	4	3	2	Spol	M	18	
30 min.-2		7-12.	2	7	4	2	2	5		Ž	16	

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		8	<i>tabe (-e marasmo, -senile)</i>									
1861/70.		3	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-
1871/80.		5	3	1	-	-	-	-	-	1	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	1	2	0	1	0	0	Spol	M	5	
53-81		7-12.	0	0	1	1	2	0		Ž	3	

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		12	<i>tabe nervosa</i>									
1851/60.		1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
1861/70.		3	-	-	-	-	1	-	1	1	-	-
1871/80.		8	-	1	1	1	-	-	1	2	-	2
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	4	0	0	2	0	Spol	M	3	
10-78		7-12.	2	1	1	0	1	1		Ž	9	

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>travaso d'acqua</i>									
1825/30.		1					-	1	-	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	1	0	0	0	0	0	Spol	M	-	
55		7-12.	0	0	0	0	0	0		Ž	1	

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>tuberazione cefalica</i>									
1861/70.		1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	0	Spol	M	-	
70		7-12.	0	0	0	1	0	0		Ž	1	

Razdoblje		Uku- pno	Godina u desetgodištu									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1825/1918.		1	<i>tumore e febbre</i>									
1825/30.		1					-	-	1	-	-	-
Dob	Mjesec smrti	1-6.	0	0	0	0	0	0	Spol	M	1	
100		7-12.	0	1	0	0	0	0		Ž	-	

THE MORTALITY RATE IN CAVTAT (1825–1918)

TATJANA BUKLIJAŠ AND NENAD VEKARIĆ

Summary

During the period from 1825 to 1918 the mortality rate in Cavtat fell in comparison to previous centuries. This occurred as a most direct consequence of the process of demographic transition that was already under way in the Dubrovnik region at the end of the eighteenth century. Most of this period was characterized by a death rate of about 23‰ (with fluctuations due to the spreading of epidemics). In the final decade of the 19th century it declined to below 22‰, and in the first decade of the twentieth century it dropped even below 18‰. A decline in the mortality of newborn babies, coupled with a general rise in life-expectancy (both typical transitional symptoms), caused a very slight decline in death rates as compared to other parts of Dalmatia. The highest recorded death rates were in 1862/3 (due to diphtheria), and toward the end of 1918, when Konavle was struck by an epidemic of Spanish influenza.

In general, the population of Cavtat reached an older age than the rest of the inhabitants of Konavle. In Cavtat, the fertility contingent of the male population (mariners) suffered the highest death rate, so that the life-expectancy of the female population was extended. In the Konavlian midland, however, mortality was highest among children, and middle age was better survived by males, whereas mortality among the elderly population was evenly distributed, with the male population slightly outnumbering the rest.

The critical parts of the year in terms of mortality were times of seasonal change - early autumn (October) and early spring (March) - as well as the severe winter months (December and January), while the lowest mortality rates were recorded in late spring and early summer (from May to July). The inland population of Konavle regularly experienced the above death "pattern", unlike those in Cavtat, who, due to their urban way of life and their maritime activities, experienced greater deviations from the stated pattern. The most significant fluctuation of mortality rates, however, would occur from July to

August. The long hot season increased the risk of intestinal diseases, which most often spread in August and September.

Most of the established causes of death in the nineteenth century were based upon the symptoms and not the actual cause. In addition, major conceptual changes have occurred in medical science in terms of the definition of diseases. For these reasons, we carried out an analysis of causes of death on a sample of 1,704 cases: according to both the 1906 method of classification (which can hardly be compared to the present-day method) and the classification at the time of death, most diagnoses would fall under the common classification of undefined illnesses. The progress of diagnostics in the course of the nineteenth century was considerable, and the closer to the turn of the century, the greater the number of more accurate diagnoses, and the fewer the number of more general "symptomatic" diagnoses (*febbre*).

According to the classification system of 1906, one quarter (24.24%) of the population died of "illnesses and growth disorders". These were followed by infectious diseases (17.02%), of which tuberculosis continuously headed the list (8.45%), and among the epidemic diseases, the most common causes were dysentery (1855) and Spanish influenza (1918). A greater number of the population of Cavtat also died from the illnesses of the nervous system (13.03%), respiratory disorders (10.62%), and diseases of the respiratory system (9.10%).

The end of the nineteenth century and the beginning of the twentieth witnessed a rise in deaths caused by malignant diseases, due to their definitions being more precise. Still, the established malignant causes were but few; in all likelihood they were often wrongly classified into the group of undefined illnesses.

The suicide rate underwent a slight rise (0.47%), to be succeeded by a rapid decrease at the beginning of the twentieth century, when the economic crisis reached its climax and was further intensified as a result of the negative consequences of the process of demographic transition (surplus population), which also caused extensive emigration. Contrarily, the number of homicide cases (0.18%) decreased in comparison with the preceding two centuries, an occurrence which could be explained by the stable circumstances along the Ragusan-Ottoman border.

The proportion of deaths by infectious disease in Cavtat was smaller than that of the Istrian village of Brseč. One quarter of the Brseč population died of this cause; in Cavtat, a mere one sixth. The aforementioned offers sufficient proof that Dubrovnik's medical standards were on a somewhat higher level

than those of the other regions of Dalmatia and northern Croatia. This apparently induced an earlier start of the process of demographic transition in the Dubrovnik region. The greater number of registered carcinomas in Cavtat than in Brseč could primarily be the result of advanced diagnostics in the Dubrovnik region rather than an actual indication of mortality due to cancerous diseases.